

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petti sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitóké petti sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, február 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- A politikai tüzhelyről.
- Farsangi szünét előtt.
- A város egészségéért.
- A másodtrónörökös a Vígsházban.
- Modern mártírok.
- Ha az udvar Pesten van.
- Aktuális emberek.
- Bánffy Dezső báró nagy beteg.

Egészség és pénz.

Arad, február 25.

A recept, a melyet a főorvos a város egészségügyének talpra állítása érdekében írt, s a melyet tagadhatatlanul a leggyöngédebb jóindulat, a viszonyok alapos ismerete és a komoly tanulmányozás töltött meg a helyén való, humánus és derék eszmékkel: a recept nem segít. Szinte rosszul esik a legtisztább gyöngédséget, és az okos kötelességtudásnak ezt a megnyilatkozását ilyen ridegen, lehűtve fogadni, de másként nem lehet. A javaslat a maga egészében úgy fest, mint a mikor a tüdőbajos napszámosnak azt mondják: „barátom, jó lenne, ha ön Kairóba menne; ott okvetlenül fölépülne.” Vagy ha a kólikás parasztnak Karlsbadot, a napidijasnak hat hónapi tétlenséget, a mosónénak levegő-változást, a hordárnak pedig téli Tátrakurát ajánlanak. Mindezeknek a csálhatatlan erejű orvosságoknak igénybe vételéhez egy sajtószerű anyag szükséges. Nem hoz-

záférhetetlen, nem is ismeretlen, csak az a különös tulajdonsága van, hogy ott található föl a legnehezebben, a hol legjobban szükség lenne rá. Ez a rádium, a rádiumnál is rádiumabb, minden záruk nyitója, az élet meghosszabbítója: a pénz.

Annak a szép egészségügyi programnak, a melyet a főorvos kibontott, megvalósítását ez az egy teszi illuzóriussá. Igaz, hogy az egészség az első, mindennél legelőbb való; de a ki már egyéb, ennél kevésbé jelentős dolgokra elherdálta a pénzét, annak nem használ ez a bölcsesség. A város közegészségének őrei a ma délutáni tanácskozáson olyan megoldást próbáltak kieszelni, hogy ez intézmények megvalósítása ne kerüljön pénzbe. De köztudomású, hogy az ilyen tervek csak a papiroson maradnak meg — olcsón. Am azért mindenestre meg kell csinálni abból a programból, amit lehet. De az egésznek megvalósítása fájdalom nem telik ki a mi erőinkből. Maradna tehát jóakaratu tanácsnak, hogy máshoz kell segítségért fordulni. Kettő között lehetne választani: az állam és a társadalom között. Az államnak mindenestre első kötelessége lenne, hogy polgárai életbenmaradásáról, épségéről, egészségéről gondoskodjék. Az állam azonban az embereket életbentartó eszközök helyett az embereket gyilkoló nagyméretű szerszámokkal van elfoglalva, abba tömi a milliárdokat, s

azt mondja, hogy az egészségre nem telik, legfőlegb egy garas. A társadalom pedig, ez a sok oldalról nyugtatott társadalom pedig azt mondja: ha én nekem tovább kell istápolni a szűkölködőket, akkor én leszek a legnagyobb inséges.

Ez a sötét látóhatár mered a főorvosnak jószándéku, derék programja felé. Van azonban ennek a programnak egy jelentéktelennek látszó részlete, amely nagyon okos dolog s amelyet a megvalósíthatók között két kézzel kell megfogni. Azt mondja a főorvos: van ennek a városnak egy sor üzeme. Ha már ezeknek az üzemeknek sok hasznát nem látjuk (ezt nem a főorvos mondja) — hát valamelyikkel kapcsolatosan, az elhasznált gőz segítségével csináljuk meg a szegények ingyenes gőzfürdőjét.

Fürdőszobás boldogok, vagy pedig jókedvű emberek, akik egy-egy átvirrasztott, mámoros éj után süppedtek a forró gőzmedencébe és a gőzfürdő egyéb látogatói: ti nem is sejtitek, hogy mit tesz a szegény emberre a gőzfürdő, ahová nem mehet el. Orvosság, üdülés, felujulás, a korai csuszak kergetője, a munkában elgémberedet, öreg tagoknak erősítője: ezt jelenti a forró víz, különösen annak, aki csak vágyódhatik utána. A munkáspénztárak ellátnak egy csapat embert ezzel, de hát akik nincsenek a munkáspénztárakban?! Ezt meg kell csinálni, annál is inkább, mert a

Szervusz Barányi.

Írta: Lőrinczy György.

I.

Alig, hogy betette maga mögött az ajtót, megállott és tisztelgett. Pompás szál legény volt, izmos, karcsu, déceg és hajlékony, mint egy jól fejlődött párdücskölő. Tardos ezredes akaratlanul is elmosolyodott, mikor végignézte, a katonának azzal a naiv örömevel, amit sohasem tud eltitkolni, mikor nagyon szép — paripát lát. Tibóth főhadnagy a hivatalos jelentés száraz hangján szólalt meg.

— Parancsol, ezredes ur.

Az ezredes hívatta ide a lakására. A lovagló iskolai tanítás végeztével gyorsan átöltöztött és sietett, hogy a parancsnak megfeleljen. Az ezredes nyájasan, szinte polgári izalmaskodás módján eléne ment, kezét nyújtott neki, majd karonfogva az asztalhoz vezette és gyöngéd kényszerrel a zsöllyébe ültette, aztán maga is leült.

— Szervusz fiam, — szólt. — Egy kis bizalmas közlendőm volna, azért kérettelek. No, ülj le. Cigaretta? Vagy szivart?...
— Köszönöm, köszönöm ezredes ur.

Cigaretta gyújtottak mindketten. Mig Tibóth főhadnagy a gyufát tartotta, az ezredes nagy lélekzettel sűrű felhőt fújt a plafon felé.

— No, igen tudod, — szólt tettetett közbösséggel. — Nem mondom, hogy éppen kellemes, de nem is nagy dolog. Elvégre a ka-

tona nem teheti mindig azt, amit szeretne. Ezt meg kell szoknia az embernek. Mi?

— Persze, persze.

— Persze. Egyszóval: vissza kell menned az ezredhez.

Tibóth főhadnagy majdhogy a torkán akadt a füst. Meg a szó is.

— Vissza... Felső-Megyerre... dadogta. — Abba az utálatos kofafészekbe! — Gondolta utána magában.

— Igen, igen Felső-Megyerre. Nagyon kedves vidék.

Tibóth főhadnagy a zsebkendőjét keresgette, mert a homlokát már a verejték borította el.

— De hiszen ezredes ur, ez... büntetés. Vagy mi.

Tardos ezredes levette a hamut a cigaretájáról s az apró vasmajmokra nézett, amik a hamutartó oldalán játszottak.

— Dehogy, dehogy. Csak... a testületi érdekek. A testületi szellem. A bajtársi együttérzés. Hiszen érted? Mi?

Értette. De nem akarta érteni.

Én bizony nem értem, ezredes ur. Azt hiszem, én egyik ellen sem vétettem. Tudtommal legalább...

— Pedig jó volna, nagyon leköteleznél, ha én enéd. Az ember nem szíven bocsátkozik aszszonyi históriák részletezésébe. Azt tudod.

— Asszonyi históriák? Bocsánat, ezredes ur. Tardos ezredes türelmetlenül csóválta meg a fejét.

— Ugyan, ne okoskodjál kérlek. Nincs annak semmi értelme sem. Hiszen a verebek is csiripelik. Persze, ti azt hiszitek, hogy ha magatok hallgattok, akkor a pletyka is hallgat.

A főhadnagy könnyedén vállat vont.

— A pletyka. Hát hiszen a pletyka alapján minden nagykoru embert föl lehet akasztatni, az olyan...

Az ezredes türelmetlenül szakította félbe.

— Kérlek. Kőszeghy századosnééről van szó. Dicséretére legyen mondva: Tibóth Kamillónak egyetlen arcizma sem rándult meg.

— Szavamra, ezredes ur, szólt, a legmélyebb tisztelet érzem a nevezett hölgy iránt. És... Tardos ezredes indulatosan fölugrott.

— Tibóth főhadnagy! kiáltott a fiura.

Tibóth főhadnagy hivatalos pózb vágta magát és az ezredes szeme közé nézett.

— Tehát kijelentheti ön itt, előttem, tisztelt becsületszavára, hogy ön és Kőszeghy századosné között semmiféle szerelmes viszony nincs és nem is volt. Érti? Tisztelt becsületszavára!

A főhadnagy összeszorította a száját s a földre süttette a szemét. A felelet ott sápadzott az arcán. Nem. Tibóth főhadnagy nem jelenheti ki, főképpen tisztelt becsületszavára semmiesetre sem, hogy semmiféle szerelmi viszony sincs közöttük és Kőszeghy századosné között. Persze, azt, hogy van, még kevésbé. Ha arról lett volna szó, hogy halálos mérkőzésre álljon az aszonyért, a kinek a becsülete a kezébe volt, habozás nélkül tette volna kockára az életét. Büszken, remegés nélkül halt volna meg. De

főorvos helyesen jelölte meg a praktikus módot, amelylyel, nagyobb pénzáldozat nélkül azt meg lehet csinálni. A városi üzemek közé, amelyek eddig csak gondot, néhol bosszúságot okoztak, állítsák be a szegények ingyenes gőzfürdőjének üzemét. Ha a jéggyárat az egészség érdeke kívánta, még inkább kívánja ez az érdek ezt az intézményt. Legyen olyan üzeme a városnak, amelyre rá fog fizetni, de legalább tudja, hogy ráfizet s a szegény emberek egészségében és a szociális gondolkodás öntudatában várja az üzem erkölcsi jövedelmét. S ha ezt az egyet megcsinálják s úgy adják át a rendeltetésének, hogy az igazán betölti a célját, akkor a főorvosnak nem lesz oka a keserűsége, hogy a gazdag és szép programból — silány pénzkérdés miatt — a többit a jövőendő szegére kell akasztani.

A politikai tüzhelyről.

(Az indemnitás? — Az udvari bálon. — Az osztrák bornirtság)

— Fővárosi levél. —

Budapest, február 25

Indemnítást kell majd kérnie a kormánynak: ezen ujjonganak már napok óta a Polónyi-huszárok. Azaz hogy nem ujjongás, inkább suttogás az ahogyan egymás fülébe szűröcsölgetik a folyosó rejtett szögleteiben a boldogító szót: indemnitás! Szemhunyorítva biztatgatja a spiritus rektor a hiveit, hogy ex-lexbe kell majd szorítani a kormányt. Sic! Szórolszóra így: a kormányt. Neki az ex-lex nem az ország baja, hanem a kormányé. Hát időelőtti az öröm! Ugy látszik ugyan, hogy a bankvitával most már bevezünk a márciusba, az indemnitás pedig április végével lejár, addig tehát a rendes ujjongást és a költségvetést hat hét alatt kellene elintézni, hogy új indemnításra ne kényszerítenek az ex-lex kikérülése érdekében. Ha Angliában volnánk, ahonnan az ellenzék gyakran merítgeti „alkotmányos” példázatait, akkor természetesen elegendő volna ez a hat hét is az állami gé-

pezet természetes funkciójára, nálunk azonban sajna, nem tartunk még ott, hogy legalább a költségvetés letárgyalására fix tárgyalási méretűnek lehessen. És amíg ott nem tartunk, addig természetesen gondoskodunk újabb és újabb indemnításról, hogy az állami gépezet funkciójában a zavarokat elhárítsuk az országról. Ugy lehet tehát — mivelhogy az ellenzék is jól ismeri a kormány kötelességtudását — hogy új indemnításról gondoskodni kell. De viszont bizonyos, hogy ezért a felelősség nem a kormányra, hanem az ellenzékre hárul. Elvégre a kormány minden erejével azon volt, hogy meddő vitával ki ne tolassék a bankjavaslat, az országos közvélemény hangulatából pedig kiérezhető, hogy nevetségesnek tartja a vitát februárban is azon, hogy a visszamenő január elsejére felállítsuk az önálló bankot, ám a Polónyi-huszárok dacára mindezeknek virtuskodnak. Ők fel akarják állítani az indemnítási kutyaszoritót. Ám jól vigyázzanak nehogy a szoritó, mit másnak állítanak, őket nyomorítsa agyon. Jó lesz, ha visszaemlékeznek a provokált nemzeti ítéletre: a provokált verdikt pendentját megkaphatják a provokált indemnitásnál is...

Az udvari bálon a király igen hosszasan és behatóan diskurált Tisza Istvánnal. Nosza megeredt a találgatás, az utcai „prés” még hozzá is fűzi, hogy a beszélgetés oly halkan folyt, hogy ennek a kis pourparlénak még igen nagy jelentősége lehet a politika jövő kifejlődésére. Nesze neked utca! Ugyan mivel is lehetne két krajeár erejéig becsalogatni az üzletbe a jó utcát, ha időnként az udvari bál diszkrétcióiból nem tálnának fel olyasmit, amire nézve a dolog természete szerint, cáfolat nem igen szokott érkezni. Így aztán mintha úgy látszanék, hogy igaza van az utcai présnek. Természetesen az ilyen hírek is csak olyan vegykonyhák lombkjaiban főzetnek színes kotyvalékká, ahol a parlamenti majoritás sokszínűségét szeretik kifőzni. Ha a király az udvari bálon az egyik politikussal öt perenél tovább beszél, mint a másikkal, nosza kész a szenzációs kombináció. Holott éppen a király nemcsak, hogy a nem létező klikkek, hanem a létező pártok fölé is helyezkedik az ilyen cerk-

leknél, megszólítván éppen úgy Justh Gyulát, mint Hieronymit, Lukácsot éppen úgy, mint Wekerlét. Az azután természetes, hogy az aktuális férfakkal talán több beszélni valója akad, mint a politikai mezőnyről leszorultakkal. De helyzetváltozásokat, új kombinációkat a királyi cerklekhez csak utcai hiszékenységre építve lehet feltálni. Komoly helyeken, ahol jól tudják, hogy az új kombinációk jeleit, mikor és hol kell keresni, csak mosolyognak az ilyen farsangi szenzációkon...

Az osztrák bornirtság, amit ugyanis Tisza egyik nagyon érdekes beszédében oly találóan aposztrófált, most ismét kidugta a fejét a zsákból és Bianchini ur személyében belevitte az osztrák Reichsrathot a „horvát-állampolgárság” saját bölcsességű meghatározásába. Természetesen ilyen bornirtságot már az osztrák miniszterelnök is kénytelen volt reparálni, annál is inkább, mert Héderváry miniszterelnök ez ügyben egy nagyon korrekt, energikus és okos jegyzéket intézett hozzá. Szóval amit lenyelelt Bianchini ur a Reichsrathal, azt most majd az urakháza visszatraktálja Bianchini urnak, mint megehetetlen valamit. Hogy aztán mit fog csinálni vele Bianchini ur ezentúl, az már egyesegyedül az ő dolga. Mert mivelhogy a portékáját sem Bienert, sem az urakháza el nem használhatja többé, a Reichsrath is kénytelen lesz azt visszaszármaztatni a szállítójának. Ez a legfrissebb osztrák bornirtság legmelegebb süteménye. Az az igazság, hogy az egye meg, aki sütötte...

SPORT.

+ A „test kulturája a színházban.” Az Aradi Athlétikai Club elnöksége a napokban tette közzé a március 4-iki sportünnepélye programját, mely előreláthatólag kedves szórakozást fog nyújtani az érdeklődő közönségnek. A club elnökségétől nyert értesüléseink alapján a csak rövid szavakban közölt programot módunkban áll folytatolagos sorozatokban az alábbiakban ismertetni. A programra felvett összes számokat a club elnökségének egyik tagja fogja konferálni s az ő bevezető s a sportot általánosan ismertető előadása után veszi kezdetét a tulajdonképeni program. Az 1. pontnak felvett zenés szabadgyakorlatokkal, melyet a helybeli polgári fiúiskolák tanulóiból alakított csapat

ettől a szörnyű dilemmától, amely elébe az ezredes határozott, kiméletlen támadása állította, kétségebeesett. Leküzdhetetlen görcs szorongatta a torkát s ha akart volna, sem tudott volna egyetlen szónak az ura lenni. Megpróbálta, hogy szikrázó szemmel az ezredesre nézzen, hogy valami kemény, sértő, vagy legalább kitérően visszautasító felelettel tiltakozzék. De az ezredes nyílt, becsületes tekintete előtt, meg kellett hátrálnia. Kínos, szinte gyötrelmes pár perc volt. Tardos ezredes csak várt... Tudta, egész bizonyosan tudta, hogy a kérdésére nem kap feleletet. A kemény szigor, amit az arcára s a szavába erőszakolt, szelíd mosolyra fordult, amint a fiu lelki küzdelmét nézte. Hozzája lépett s megfogta a karját. Hanyag mozdulattal, mint mikor a gyakorlóterén a katonai pózból pihenőre vezényelnek.

— No, látod, — szólt csendesen. — Mégis csak okosabb, ha barátságosan végezzük. Mi? No, mikor utazol?

A főhadnagy föl sem vetette a szemét.

— Még ma éjjel ezredes ur.

— Nagyon helyesen. Távirat. Sürgős családi ügyek. Hiszen a megyeri vonal éppen abban az irányban van. Aztán kérék, nem kell ám olyan nagyon a szivedre vened. Egy kis kellemetlen intermezzo punktum. Egy-két esztendő múlva meglásd, még meg is köszönöd.

Tibóth főhadnagy keserűen sóhajtott.

— Egy-két év! Meg a karrierem!

— Semmi semmi! — sietett nyugtatni az ezredes. Majd helyet csinálunk Kőszeghynek

valami távol lévő garnizonban, talán Bécsben. Az az asszonynak is tetszeni fog bizonyosan. Egyszóval, mentül messzebb. Akkor majd vissza hozunk téged. Hiszen gondolhatod is, hogy olyan lovas, aminő te vagy, ugyse kaphatunk az ekvitiációba. Visszahozunk liam, vissza! Csak csigavér! Csak okosan! No, isten ve ed.

Kezet nyújtott és nagyon energikusan rázta meg a fiu kezét. Majd, mintha elérzékenyedt volna, szinte apai meghatottsággal nézett Tibóthra.

— Aztán, Kamilló, ezt a kezdetet úgy fogadom, mintha becsületszavadat adnád.

— Becsületszó? Mire? Még? ...

— Hogy el se bucsuzolj tőle. És egyáltalán, hogy vége van ennek az egész históriának. Hogy szakítasz. Örökre.

Örökre! Tibóth főhadnagy úgy érezte, hogy ez vajmi hosszú terminus. Tépelődve habozott. Az ezredes a vállára ütött.

— Te. Hallgas rám. Legyen eszed. Ezt meg kell tenned.

Kamilló elhatározottan vetette föl a fejét.

— Eddig semmi sem volt, arról tehát nem is beszélhetek, ezredes ur. Csak arról, hogy ezentúl semmi közünk se lesz egymáshoz. Ha ez elég...

— Elég. Becsületszavadra fogadod?

— Igen. Becsületszavamra.

Az ezredes elbocsátotta a fiu kezét.

— Rendben van! Isten áldjon meg! Aztán gondolj néha-néha rám. Ránk.

Tibóth meghajolt és köszönt. Arról, hogy

kire fog gondolni Felső-Magyarországon, fölöslegesnek tartotta beszélni. Arról a fogadalomban nem volt szó.

II

Kimondhatatlan szerencsetlennek érezte magát és sehogyse tudott beletörődni a fordulatba. Eddigél a mindig mosolygó sors dédelgetett kedvence volt. Huszonhatosztendős korában főhadnagyi rangjával, a hadsereg legkiválóbb lovasának (és a legszebb asszony szeretőjének) tartották s a legnagyobb ekvitiáció vezetését bízták rája. A bálteremben és a szalonokban még jobban elkényeztetették. S ha még minderről az ifjuság könnyű szerrel lemondott volna is... az a két nagy fekete szem a titkos, édes, lázas szerelem ezer ezer emlékével ragyogott vissza rája az elhagyott messzeségből. Azt nem lehet olyan könnyen elfelejteni, mint az ekvitiációt! Nyugodtabb pillanatban belátta, hogy Tardos ezredesnek igaza volt; ezzel az áldozattal tartozott maga-magának is, de még jobban neki, az asszony becsületének. És sohasem jutott az eszébe, hogy megszegje szavát. Nem, még ha belehalna sem. A különleges katonai becsületérzés tökéletes fanatikusa volt. Egyszer valamelyik jó pajtásával életre-halálra megverekekedett azért, mert az azt találta mondani, hogy a lovagló ostarának a kutyafeje nem huszonkét, hanem csak tizennégy karátos aranyból való. Hatalmas vágást kapott, végig a mellén, és három hétig nyomta az ágyat. Egy hitvány kutyafejért. Mire képes az ilyen ember a leg-

mutat be minden ütem, vezényszó nélkül, a zene ütemére. A csapatot Neidenbach Ödön tornatanár vezeti. Kedves, festői kepet fog nyújtani a program 2. pontja, a helybeli iskolák és az egyesület tornájának bemutatása. Az elemi iskolától kezdve fel a gimnázium, tanítóképzőig szébbnél szébb gyakorlatokat mutatnak be az iskolák, melyek közül utolérhetetlen bőségszerű lesz elemi iskola 76 tagu csapatának szabadgyakorlata.

Farsangi szünet előtt.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 25.

Abban a reményben gyültek össze ma a képviselők, hogy ma elintézik a bankjavaslat mellékleteit, s így a jövő hét közepéig farsangi szünet lesz.

Berzeviczy Albert elnök fél tizenegy órákor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket és irományokat.

Hegedüs Kálmán, az állandó igazolási bizottság elnöke, jelentést tesz Barabás Béla, Reisenberger Gusztáv és Hazai Samu képviselők igazolásáról.

Elnök az új képviselőket besorozza az osztályokba.

(A farsangi szünet.)

Elnök javasolja, hogy az interpellációra két órákor térjen át a Ház. Itt rögtön előterjesztést tesz a farsangi szünet tárgyában. Szokás, hogy a Ház farsang utolsó napján nem tart ülést. Ezért javasolja már most, hogy a mennyiben a mai ülésen letárgyalják a bankjavaslat mellékleteit, magának a javaslatnak tárgyalását — hétfőn, kedden és szerdán szünetet tartva — csütörtökön kezdjék meg. Amennyiben azonban a mellékletek letárgyalása két óránál hamarabb befejeződnék, rögtön térjenek át az interpellációra, illetőleg egy mára bejelentett miniszteri válaszcikkre, mert nem célszerű, hogy a javaslat szövegét az ülés végén vegyék tárgyalás alá. következik

(a bankjavaslat

részletes tárgyalásának folytatása.

Csermák Ernő a 102. módosított alapszabályponthoz szólal föl. A banknak azzal a nyereségfőlöleségével akar foglalkozni, amelyen a két állam osztozik. A bank csak egyszer produkált hét percenten felüli nyereséget s ez nincs arányban azzal a veszteséggel, amely az államot az elvesztett bankjegyek révén éri. Ugy

szébb asszony fejéért! Mégis legtöbbször úgy érezte magát, mintha bukott ekzisztencia volna. A kisvárosi környezet, melybe nagyvilági gavallér izlését sehogyan sem tudta beilleszteni, eleinte mulattatta, később bosszantotta, majd kétségbeesztette és ingerültté tette. Mialatt napról napra az otromba remondák idomításával hajlakodott, az istállókat vizsgálta és a legénységgel veszekedett, megtanulta az őrmesterek stílusát és kezdte elfelejteni, hogy szalon és parfüm is van a világon. Szolgálat után a parádés huszárfőhadnagy uniformisát mindig bosszankodva vette föl. Annyira lenézte, sőt megvetette a környezetét és dühös volt, hogy ennek a sok felszeg kisvárosi pugrisznak a kedvéért öltözködni kellett. Pedig azt Felső-Magyarországon még jobban megköveteli a tisztikar ugynevezett méltósága.

Hát még az esték! Az unalmas magányos esték! Kilenckor már rendszerint lefeküdt, mert nem tudott mit csinálni. A tanulástól elszakadt, és a kedve is elment. A füstös lebujszók pedig, a bennük tivornyázó korhelyekhez nem tudott, nem is akart hozzászokni, Jóformán minden szabad idejét a kis Barányi Miskával töltötte el. A gyerek hadnagy volt s csak nemrég a Tibóth keze alatt végezte az ekvitációt. Olyan ártatlan, szelíd és naiv gyerek volt, akár csak egy bakfi, de hűséges, mint a kutya. Szinte lágyos rajongással, föltétlen hódolattal nézett föl rá. Tibóth főhadnagyot tökéletes katonai ideálnak, afféle lovas félistennek tartotta. Sciba Chanvinjének a lelke voltaképpen ezekben a kis hadnagyokban halhatatlan.

véli, hogy a javaslat megszövegezése zavaros és nehézkes, úgy, hogy nem fedi az eredeti német szöveget. Az elszámolás módjára nézve is kér felvilágosítást s kéri, miért van szükség e tekintetben titkos egyezményre? Milyen megállapodása van a banknak Bosznia-Hercegovinában elért nyereség felosztása dolgában? A cikket nem fogadja el.

Polónyi Géza: Ez aza pont, amelynél meg kell védelmezni az államkincstár érdekeit az osztrák állam és az idegen részvényesek ellen. Évtizedeken át milliókkal károsítják meg a magyar államkincstárt.

Kelemen Béla: Ez már igazán nem pártkérdés!

Polónyi Géza: Semmiféle kimutatásból sem lehet megtudni, hogy milyen az elszámolás. A boszniai nyereség elszámolásának módját még közjogi szempontból is érdekes volna megismerni. Az a nyereségtöbblet, amelyet az állam kap, meg sem közelíti azt a horribilis hasznot, amelyet a bank élvez. Részletesen kimutatja, hogy a leszámítolási üzletnél rendszeresen megrövidítik a magyar államot. A részletes elszámolást már azért is kéri, hogy a bankot ellenőrizhessék, milyen mértékben használ a nyereségfelosztásnál. Ettől a követeléstől nem tér el s azt minden rendelkezésre álló eszközzel szorgalmazni is fogja.

Kelemen Béla: Ehhez minden párt csatlakozni fog!

Polónyi Géza: Utal a banknak utalványkiállítási jogára, amely a vámtarifáknál azt eredményezte, hogy az arany koronávalutát saját jegybankunk rontja azzal, hogy különbséget tesz arany valuta és arany koronávaluta között. E tekintetben is felvilágosítást kér a kormánytól. (Helyeslés.) Hasonlóan megkárosul Magyarország a deviza-politika terén is. De még a záloglevélüzlet terén sem óvják meg Magyarország érdekeit. Kimutatja, milyen előnyei vannak a jegybanknak abból, hogy a bank pincéiben az állam aranya van elhelyezve. A bank ezen a révén ugyanis nyereségének egy részét aranyszaporításra fordítja s így ezzel is megrövidül a magyar állam.

A pénzügyminiszter válasza.

Lukács László pénzügyminiszter: Az elszámolási módra vonatkozólag kijelenti, hogy előbb magánúton kell adatokat beszerezni és felvilágosítást kérni. Ha ily módon nem sikerül az adatok beszerzése, akkor jöhetnek a parlament elé evvel a kérdéssel, a közös bankról azonban úgy beszélni, mintha az valami zálogház lenne, még sem szabad. A bank a monarchia első intézménye, nyilvános számadásra kötelezett vállalat, mely nem csinál hamis mérlegeket. Ott vannak a kormánybiztosok, akik-

nek nemcsak joguk, hanem kötelességük a bank könyveibe beletekinteni.

Az állami részesezés itt csorbát nem szenvedhet. A bankstatutum tárgyalásánál a kormány teljes mértékben megóvta az állam érdekeit és az egész változás csak annyiban áll, hogy a fennmaradó tiszta nyereség egy harmada a banké, két harmada pedig az államkincstáré, a boszniai jövedelem benne foglaltatik az összjövedelemben és annak felosztása ugyancsak egy kulcs szerint történik. A deviza-üzletre nézve kijelenti Polónyival szemben, hogy annak szétválasztása keresztülvihetetlen. Egyes teoretikus fejtegetésekbe nem bocsátkozik és kéri a szakasz változatlan elfo-

Polónyi Géza félreértett szavait igazítja helyre.

Elnök a vitát bezárja és felteszi a kérdést szavazásra.

A Ház többsége a cikkelyt elfogadta. A hatodik szakaszhoz Lovász Márton szólalt fel. Wickenburg Márk gróf előadó kijelenti, hogy e szakasz vitának helye nincs.

Elnök a vitát bezárja, felteszi a kérdést szavazásra.

Ház a cikkelyt elfogadja.

Ezután szünet következett.

(Szünet után.)

Szünet után a 111. cikkelynél

Batthyány Tivadar gróf azt fejtegeti, hogy a cikkely a készfizetést hátráltatni fogja.

Polónyi Géza sajnálattal látja, hogy az ellenzék nem teljesíti kötelességét a vitában. Így ő maga nem akarja fölösleges és meddő szaporítással terhelni a Házat. (Derűtség.)

Ezután Lukács György a Fejérváry kormány volt kultuszminisztere a jobb oldalon szólásra áll fel. Mikor beszédébe fog, az ellenzéki képviselők tüntetően kivonulnak a tereméből, ugyszintén a baloldali karzatról az újságírók is. Lukács rövid felszólalása után a Ház többsége a cikkelyt változatlanul elfogadja. Megszavazza a Ház a javaslatához csatolt hét egyezményt is és azután a csütörtöki ülés napirendjét megállapítva, áttérnek az interpellációkra.

(Az interpellációk.)

Hazay Samu honvédelmi miniszter válaszul Sümegi Vilmosnak Hlatky Zoltán közös hadseregbeli közlegény öngyilkossága tárgyában előterjesztett interpellációjára. Kijelenti, hogy Hlatky nem a katonaságnál tapasztalt durva bánásmód miatt lett öngyilkos, hanem ideges érzékenység vitte a halálba. Igaz, hogy szobát suroítottak vele de valamikor — mondja a miniszter — én is suroítottam szobát. Ebben nin-

— Kamilló... Egyedül van!...

Tibóth hirtelen, rekedten az izgalomtól sutogott vissza.

— Nem. Várjon. Huzódjék félre, míg ki-megyek.

Becsapta az ablakot és Barányira nézett. A fiu akkor is a munkáslányokról ábrándozott bizonyosan. Csak akkor riadt föl, mikor Tibóth rája kiáltott:

— Miska! Kérlek... eredj haza. Kérlek, hagyj magamra.

Barányi fölugrott és csodálkozva nézett Tibóthra

— Nem értem, Kamilló. Valami bajod van? Olyan izgatottnak látszol.

— Ugyan ne bosszants kérlek. Hát nem érted? Eredj haza! No ne haragudj. Majd holnap megmagyarázom. Csak eredj haza hamar.

Barányi akkor már sejtett valamit. A Tibóth izgalomtól égő két szeme, kipirult arca sokat elárult. Abból, amiről pedig Kamilló egyetlen szót sem szólhatott. Miska megértette. A vállára kapta a köpenyét, a kardját a kezébe, sapkáját a fejére nyomta, aztán sietett kifelé.

— Szervusz, főhadnagy ur.

— Szervusz.

Kikísérte a kapuig, amint maga nyitott ki a kis hadnagy előtt. Aztán hangosan, hogy végighallatszott az utcán, még megintette a fiút.

— Te, Miska. Aztán nehogy eljárjon a szájad.

— Kérlek. Kérlek.

A kapuból nézte, amint Barányi alakja az

Egy kietlen őszi estén is együtt voltak a Tibóth lakásán, ami egyetlen nyomorult kis szobából állt, teletömve kevés butorral, de annál több cicomával. Alig fért beléje a hadnagnak tömérdek csecsebecsége. A sok lovagló, vívó és dohányzó szerencsés a vadászfegyverek és troféák pompás kis muzeuma. Már megették a vacsorát, amit valami hentesboltban szedtek össze, a százelele hidegfölvágottat, kevés kaviárt és néhány ecetes halat. Aztán teát ittak és cigarettázva beszélgettek. Tibóth impertinens rossz kedvében volt. Azt, ami tulajdonképpen oka volt a bosszuságának, nem mondhatta el, hát keresett és alált helyette mást. Odakünn szakad az őszi hideg eső és monoton pontos-sággal verte az ablakot. Az elégedetlen embert az ilyen eső teszi örjögövé.

Két rövid, meg egy hosszú kopogtatás... Tibóth eleinte azt hitte, hogy csak kúza érzéseinek a hallucinációja s úgy hegyezte a fülét, mint az ideges paripa ézengéskor. S az ablak-tíveg megint megkoppant. Félénke, gyöngéden... Tibóth fölugrott. Tisztán, világosan megkülönböztette a kopogást, az esőcseppek koppanásától. Azt csak az ő uja tudja így kopogni. Oh, azt a jelet, így, a gyönyörök mámorában ezerszer elsuttogta, a titkos találkozó ezer rettegése között is soha el nem tévesztett jelet senki más nem tudhatja csak ő. Alig birt a fő ideülésén uralkodni. Erőszakolt nyugalommal, lassan ment az ablakhoz és fölnyitotta azt. Aztán az egész felső testével kihajolt. A koromsötét éjszakából lágy, rezkető asszonyi hang suttogta feléje.

esen semmi megalázó, különben nem neveztek volna ki honvédelmi miniszternek. (Derűtség.) Hlatky rendkívül ideges, életunt, érzékeny ember volt és művészi pályájának összeomlását látta a három éves szolgálatban. Ugy látszik, ez érlelte meg benne a szomorú elhatározást. A vizsgálat a legkisebb durvaságot sem derítette ki. Kéri válaszában tudomásulvételét. A miniszter válaszát egyhangulag tudomásul vették.

Lengyel Zoltán az ökörmzői járásban a telekkönyvi betétszerkesztés körül elkövetett visszaélések és hamisítás dolgában terjesztett elő interpellációt. Székely igazságügyminiszter kijelenti, hogy vizsgáló biztost fog kiküldeni az állapotok tisztázása végett és annak jelentése szerint fog eljárni és ha tényleg történtek visszaélések a megtorlás nem marad el. A miniszter válaszát tudomásul vették és ezzel az ülés véget ért.

A város egészségéért.

— Tisch Mór dr. memorandum. — Uj intézmények. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 21.

Tisch Mór dr. főorvos hivatalának elfoglalása alkalmából ígéretet tett arra, hogy rövid időn belül meggyőzi a város törvényhatóságát a közegészségügyi intézmények fejlesztésének szükségességéről és még hiányzó intézmények létesítésének elodázhatlanságáról. Ma már be is váltotta a szavát. A közegészségügyi bizottság ma délután tartott ülésén ismertette az alábbi kivonathoz közölt érdekes memorandumot, melyet egy nagy reformmunkálat alapjául el is fogadott a bizottság.

Az ülésen, mely Kabdebo János dr. elnöklésével folyt le, megjelent Varjassy Lajos polgármester is és ígéretet tett, hogy a bizottság által a tanácshoz, illetve a közgyűléshez beterveztendő javaslatokat a maga erejével is támogatni fogja és azt hiszi, hogy mindaz, ami a főorvos nagyszabású terveiből sorrend szerint is a közel jövőben megvalósítható, meg is fog valósulni.

(Az emlékirat.)

A főorvos emlékiratában a következőképp sorolja fel azokat a teendőket, melyek a város közegészségügyi helyzetének javítását fejleszteni és javítani fogják.

Tekietetes Egészségügyi bizottság! Bizonyára nincs senki közöttünk, ki ne érezné annak szükségességét, hogy egy fejlődő, kiemelkedő városnak, mint városunknak is minden téren, de különösen a közegészségügy terén a közegészségügyi intézmények körül a már gyakorlatban lévőnek tökéletesítése, hiányoknak ujjakkal való pótlása, megteremtése, létesítése, mint olyanoknak melyek a város egészségügyét célozzák és a lakosság összességének javára, üdvére szolgálnak, ugy a múltban és a kor haladásával, fejlődésének jelen idejében még inkább, szemmel tartása, a tisztí főorvosnak első sorban illetve orvosi hivatalnak, az egészségügyi bizottságnak pedig mint tanácsadó testületnek, legfőbb gondját törekvésével kell, hogy képezze.

Mindezt szem előtt tartva első sorban meg kell állapítanom azt, amivel ezidőszent az egészségügyi intézményekből birunk, melyek azok melyek beválnak, vagy javítást igényelnek: másodsor azokra kell figyelmünket kiterjesztetni, amelyekben még hiányunk van, vagy nélkülözünk, s melyek létesítését nemcsak a modern kor követeli, de amelyek fokozatos s minden tekintetre kiterjedő sorrendben való megteremtése egy haladó és mindegyre növekedő város igényeinek megfelel és melyek a közjó érdekében haladéktalanul felállítandók, vagy legalább felállításra siksesive kijelölendők és előzetesen megfontolandók, tervezetbe veendőek lesznek.

Ezek előre bocsjátása után a következő részletekkel kell foglalkozni: Első sorban foglalkoznom kell a *rendőrlégenység elhelyezése* és a rendőri fogdák mikéntjének kérdésével. Ez sürgős megoldást követel, mert a jelen állapot tarthatatlan, azt akként vélem megoldható, ha a városház keleti oldalán a rendőrlégenység számára és a fogdák részére olyan helyiségek létesíttessenek, hogy mindazok az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg a föld színe fölött épített helyiségekbe kerüljenek.

Ezzel kapcsolatosan figyelmünket le kell hogy kösse, a *szegények házában* jelen helyzete, hol azon sajnos viszonyok uralkodnak, hogy nemcsak az elaggott, munkaképtelen és gyógyíthatatlan betegek nyerne elhelyezést, hanem azon körülménynél fogva, hogy a közkórház nem mindenesetben képes az elmebetegeket befogadni, a város kénytelen ezeket ideiglenesen a szegények házában elhelyezni, azonban ott olyan helyiségekkel, mely a humanitás követelményeinek megfelelne nem rendelkezik, ugyanazért haladéktalanul szükséges lesz egy oly építkezéshez fogni, hol ezek rendszeresen elhelyezve lennének. Egyszermind ezáltal felszabadulna a szegények háza mostani terheltségétől, a gyógyíthatatlan betegek valamint az ideiglenesen elhelyezett elmebetegek is célszerűbb beosztásban részesülhetnének.

Az élelmi cikkek és tápszerek tisztaságának hamisítások elleni megóvásának feladatát szolgálja a *rendszeres piaci ellenőrzés*. A közönség jólétének, egészségének érdekében ezen célból a vizsgálati eszközöknek modern irányban való fejlesztését újabb vizsgálati módok betartását kívánunk kell. Ezzel kapcsolatosan kiemelendő egy *vegykísérleti állomás létesítésének* haszna és szüksége. Ezt az ellenőrzés hathatósága s hamisításoknak leleplezése gyorsasága követelné, kétségtelen, hogy ezen közegészségügyi intézmény létesítését, mely nyilvános jelleggel volna felruházandó dűllőre vinni kötelességünk.

A levegő fertőzését gátolni, hivatva van a közutak, terek *seprése és öntözése*, a kettős műveletre mindnagyobb gond fordítandó, nagyobb áldozattal több erő, több eszközök alkalmazandók, mert csak ugy lehet az egészséget, életet a miázmák ellenében sikeresen megvédeni. Am az öntözés, seprés sem elegendő, hanem elodázhatlan a káros befolyású külvárosi pocsolyák, posványok, a lakházak előtt elvonuló tisztátalan árkok eltüntetésére. Örömmel és meglepéssel kell itt rá mutatni a már folyamatban levő csatornázásra, mely a mondott mizériák kérdését a külvárosban hamarosan meg fogja oldani.

Az egészségügyi ártalmak forrásául szolgálhatatlanul a *szemétfuvarozás* mostani tökéletlensége, mely széperzésünket sérti, az üttött, kopott hiányos szerkezetű járművek, a tökéletlen fedelek nem biztosítanak a szemét elszóródása ellen, de módot adnak utjukban az utcák szennyezésére. A magánvállalkozók hiányos felszerelésének, szemétyűjtésük módjának megjavítására rendezésére sürgősen intézkedni kell. Ohajtandó volna a szemétnak a külföldi városokban látott ideális eltávolítási módját és eszközeit meghonosítani. Kapcsolatos a szemétfuvarozással a *szemét égetés kérdése*. Ez annál nehezebb probléma, mert ezt nálunk a szemét tulajdonságai, vegyületei is megnehezítik, azonban további megfontolásuk tárgyát képezi.

A *fertőző betegségek elleni védekezés* általában és a tüdővész ellen különösen szabályrendeletileg megállapítandó. Ez az ugy már többször volt tárgya értekezésünknek; javaslatot szerkesztettek, szövegeztettek és a felsőbb fórumhoz beterveztettek. Ezen munkálat még mindig a tekintes tanács határozata alatt áll és ennek megsürgetése az egészségügyi bizottság figyelmébe ajánlandó. Ezzel egyúttal foglalkoznom kell a *fertőtlenítés ügyével*. Weimarkból ezidő 10 évvel beszereztünk stabil gőzfertőtlenítőt. Ez egy gőzfejlesztő kazánból és két különálló a fertőző beteg köréből származó felszerelések befogadására szolgál, fedeles szerkezetű óriás hengerből alakul: az abból megfelelő idő után kikerülő fertőtlenített tárgyat

éjszaka sötétjébe tünedezik. Akkor jobb oldalt fordult.

— Helén... suttogott.

A fal mellől elöshant az asszony, Simán, szinte kuszva, mint a kigyó. Tibóth megfogta a remegő kezét, s a kapun épen akkor léptek be, mikor Barányi az utca végéről irigy kíváncsisággal tekintett vissza. Az utcai lámpa halavány világa odavetődött a kapura és Miska látta a besurranó asszony nyulánk alakját. És megismerte.

— Kőszeghyné... — motyogta. És sietve fordult más utcába, mintha csak szökni akarna az elől, amit látott.

S csakugyan ő volt. Tibóthnak a lelkén száz vihar zugott át az alatt a pár perc alatt, míg az asszonyt kézen fogva a kapuból a szobába vezette. A kapualj s az udvar sötét volt. S a sötétség tele van árnyékkal, ami megszállja a lelket. Reszketett a gondolatra, hogy a becsületszavát meg fogja szegni. Nem ez lehetetleniség. Majd meg mondja az asszonynak. Odabenn. A szobában így szól majd hozzája:

— Helén! Az istenért, távozzék. Menjen azonnal. Ebben a percben. Nekünk nem szabad, nem lehet egyetlen csókot sem váltanunk. A becsületszavamat adtam. Érti? A becsületszavamat.

Könyörögni fog neki, hogy távozzék. Hogy ne nézzen rája. S míg mindez átvonaglott a fején, a szobába értek. Az asszony ledobta a felöltőjét, letette a fátyolos kalapját, ideges, kapkodó mozdulatokkal, amik oly gyönyörű

összhangban voltak a forró vérével. A szeme, az a csodálatosan ragyogó két démoni szeme, a fiu felé villant.

— Kamilló... — suttogott és míg átölelte a férfit, odasimult hozzá. Ugy, éppen ugy, mint az előtt.

Tibóth még küzdött, gyöngéden eltolta magától.

— Helén... az istenért... A becsületszavam. Az asszony ajakával odatapadt a férfi suttogó ajakához.

— Te a becsületszavadat félted! Tőlem, aki magát, a becsületesemet adom... Azért, hogy az enyém lehess. Egyszer. Még egyszer.

— Helén...

Az asszony reszketett. Csillogó fehér foga, ölelő karja, lihegő kebele, mind, mind beszélt. És Tibóth elszántan vetette föl a fejét. A szeme mámoros lázzal ragyogott. Az ereiben lángba borult a vér... átölelte a remegő asszonyt, s míg fekete haját gyöngéden simogatta, vad tüzzel a fehér nyakába harapott...

III.

A tisztí kaszinó utolsó farsangi estjét a hagyományos fényvel, pompával és jókedvvel tartották meg. Erre a mulatságra valamennyi fegyvernem minden ép-kézlab tisztje elmegyén, meg pedig feleségestől, családostól. Már tudniillik, akinek van. A polgári társadalom kiválogatott notabilitásait is meghívják s messze földről összesereglenek a szanaszéjjel szórt kamerádok és az eráris dámák s kisasszonyok régi és új

udvarlói. A mulatság vacsorával kezdődik, amit a katonazenekarok, egymást fölvaltva, kísérek. Recseg a sok réztrombita és csattog a réztáncnyér. A cigány azalatt pihen. Ő rája majd a táncnál kerül a ser.

Husz, harminc terített asztalnál hangos jókedvvel mulatnak. De legvigabban annál az asztalnál, amelyiknél Kőszeghy századosné ül. Ott ő az egyetlen asszony. Mert a legszebb a mulatságon. Az asszonyok nem szeretnek árnyékban ülni. A szép századosné érti a módját, miképpen kell a legvidámabb és legötletesebb fiukat az asztalához édesgetni. A fiatal, könnyüvéru hatnagyk és fohadnagyk ugyan csak üritgetik a pezsgős poharakat, miközben szakadatlanul szórják a friss tréfák és száz felől összehordott pikantériák színes rakétáit. Az asztal végén Tardos ezredes csöndesen beszélget Kőszeghy századossal, aki blazirtan, de nagy odaadással rágja a virginia szivarját. Az ezredes néha, mikor egy-egy sikerült tréfa a füléhez jut, a mulatók közé mosolyog.

Ugy tíz óra tájban már szinte mámoros a jókedv. A pezsgő hatása nagyon észrevehető. Valaki egyszer csak elkiáltja magát az asztalnál.

— Ni, a Barányi! Hát ez mikor, honnan került ide?

Mindnyájan arra felé néztek. Csakugyan a kis Barányi Miska érkezett. Szelid nőies pukkedliket csinált jobbra, balra, néhol kezét csókolta. Máshol hosszabb beszélgetéivalója akadt, bizonyosan valamelyik régen nem látott cimbo-

kazán helyiség mellett külön szobában egy hosszú asztalon rendeztetnek, csomagoltatnak és az illető félnek kiszolgáltatnak: ezenkívül birtokunkban egy mobil gőzfertőtlenítő, mely szükség szerint az illető ház udvarára szállítható és működésbe hozható. Ezen gőzfertőtlenítők kezelésére begyakorolt gépésszel bírunk. Továbbá a lakások és butorok fertőtlenítésére birtokunkban van és használatban áll két permetezőnk, és 3 db. sering-féle k sebb formalin fejlesztő gépezetünk.

Ezek a begyakorolt egészségügyi biztosok által kezeltetnek, kik egyszersmind a fertőtlenítés egyéb módjait az orvosi utasításokhoz képest intézik és a végrehajtást ellenőrzik. Egyszersmind kívánatos lenne ezen a nap minden részben igénybe vett és súlyos munkát végző emberek fizetését is megjavítani. Mindezek után közegészségügyünk érdekében és védekezésünk hathatósabb céljából egy teljesen felszerelt kellő személyzettel ellátott városunknak megfelelő fertőtlenítő intézetnek létesítése, valamint a kilakoltatott egyének befogadására szolgáló barakok emelése szükséges.

A fertőző betegségben elhunytaknak a lakásokból a temetőbeli halottas házba kiszállítása és onnét való eltemetése évek óta gyakorlatban van. A halottas házba való kiszállítás minden esetre a halottas ház két elkülönített részét követeli: külön helyiséget t. i. a fertőző bajban elhaltak hullája részére. Egy külön fertőző hulla kamara létesítése iránt az orvosi hivatal már hónapok előtt indokolt javaslatot adott be a főkapitányi hivatalhoz.

Ez év elején megnyitott a városi gyermek-kórház a heveny ragályos betegek felvételére elégtelen, tekintettel a folyton uralgó fertőző betegségekre fertőző, ragályos betegek felvételére szolgáló kórház létesítése igenis kívánatos, mely talán Spitzer Ignác nagylelkű hagyatékából volna felépíthető.

Az egészségi intézmények másik ágát képezi az emberi test ápolása. Ez irányban nyáron ingyen fürdőkről a Maros folyóban gondoskodva van. Meleg fürdőt ott lehetne berendezni, hol valamely városi gépüzem mellett felesleges meleg víz vagy vízmelegítőkre alkalmas gőz kapható. Ilyen népfürdőt ingyen vagy néhány fillér fizetése mellett lehetne használni.

A szegény kisdetek részére ingyen tejet szolgáltatni és azt a lehetőségig kiterjeszteni nagy és üdvös intézkedés lenne. Ez érdemben korlátolt határok között már az állami gyermekmenhely hathatósan segítkezik és az intézmény támogatása a város részéről is évenként biztosítandó.

Főfontosságú az emberi élvezetre szolgáló víznek tisztasága. A vezetőki viz közútjai

már eddig is gondját képezték a törvényhatóságnak, azonban szükséges még azoknak sokszorosítása ott, ahol lehetséges. Mély kutak furása is hasznos intézkedés lenne, annál inkább, mert a lakosság a külső perifériákon is a tiszta és jó víz után áhítzik.

Az egészségügyi intézmények eme felsorolása után azzal kell foglalkoznunk, hogy kijelöljük azokat, melyek pótlást, javítást, változtatást igényelnek és megállapítsuk a sorrendet arra nézve, melyeket kell szükség szerint munkába vennünk. Elsőnek tarthatnók az élelmi cikkek, tápszerek, tejtermékek hamisítása megállítására céljából a nyilvános jeleggel ellátott vegyiszerleti állomásnak létesítését. Ezután a szegényház rendezését elősegítő gyógyíthatlanok és ideiglenesen elhelyezett elmebetegek osztályának felállítását. A rendőrlaktanya és a fogdák megfelelő épületbe való elhelyezését. Következnek a légfertőzést elhárító műveletek megállapítása: az egészségi ártalmak keletkezését elősegítő hiányos szemétfuvarozás szabályozása. E fertőző betegségek elleni védekezésre vonatkozó szabályzat életbeléptetésének szorgalmazása stb.

(A bizottság üése.)

Tetszéssel fogadta a bizottság a felolvasott munkálatot, mely igen nagy célokat tűz ki és igen nagy kört ölel fel. Természetesen ezek nem oly kérdések, melyek rövid uton, márholnapra megteremthetők. Azért a bizottság első teendője az volt, hogy a legsürgősebb reformok létesítéséhez mutasson utat a törvényhatóságnak és a főorvos memorandumából kiemelje egy program keretébe ezt, ami már most megvalósítandó és megvalósítható.

Ezt a programot Leitner Ernő dr. indítvány alakjában terjesztette a bizottság elé.

— Örülök — ugymond — hogy a polgármester urat a bizottság ülésén informálhatjuk és megmutathatjuk neki, hogy a város közegészségügye nem olyan jó, mint a hogy hiszik. Erre bizonyítékul szolgál a következő statisztika:

— A lakosság évi átlagos szaporodása 1600 lélek, az elhalálozás 1400. Gümőkorbán elhal 300, osecsemő korban 400, ragályos betegségben 50—60 lélek.

— Kellő egészségügyi intézmények mellett ezt felére lehetne redukálni. Ezért elfogadom a főorvos memorandumát, de megjegyzem, hogy részletesebb programot vártam volna. Sokat ölel fel és ezeket egyszerre megvalósítani nem lehet.

— Első sorban szükséges, hogy a városi orvosi hivatal reformáltassék. Míg rendőrorvosaink, tehát egészségügyi tisztviselőink nem lesznek addig az egészségügy megjavításáról beszélni nem lehet.

— A memorandumból továbbá első sorban az valósítandó meg, amit a halálozási statisztika mutat sürgősnek. Ez a gyermekhalandóság csökkentése. Ha a város csekély támogatásban részesíti a Fehér Keresztet, akkor ez rövid időn belül megnyitja az ingyen tej osztását, a csecsemő kezelés és rendelési ambulatoriumot.

— A tuberkulózis elleni védelemre vonatkozólag a bizottság már régebben tett előterjesztést a tanácsnak és kérte, hogy a diszpenzert állítsa fel. Ezt most meg kell sürgetni és ha meg lesz, az állam szubvencionálni fogja.

— A fertőző betegségek széthurcolását szabályrendelettel kell megakadályozni, mely megtiltana a ragályos betegségben szenvedő hozzátartozóinak a fertőző ház elhagyását.

Ezt a programot Keppich Jakab dr. azzal egészítette ki, hogy a város első sorban tegye lehetővé a szegény népnek, hogy egészséges lakáshoz jusson és ezért sürgeti a munkásházak létesítését.

A polgármester szólalt fel ezután.

— A főorvos programja oly gazdag — ugymond — hogy a város pénzhiányában azt most nem valósíthatja meg és ezért azt ajánlja a bizottságnak, hogy a fokozatos fejlesztés lehetőségét tartsa szem előtt és a bizottság jelölje ki a legszükségesebb teendőket és ezekre vonatkozólag tegyen elfogadható javaslatot. Amit Leitner dr. javasol megvalósítható, de kijelenti, hogy a munkásházak létesítését célzó akció is folyamatban van és azt hiszi, hogy sikerrel jár. A bizottság által kidolgozandó programot szeretné kibővíteni azzal, hogy az élelmiszerek hűtésére a törvényhatóság mondja ki kötelezőleg a műjég használatát. Ezért kéri a bizottságot, hogy ily értelemben tegyen szabályrendelet alkotására javaslatot.

Visky Pál a sürgős reformok sorába a fertőző kórház létesítését kérte felvenni, mert ez véleménye szerint a Spitzer hagyatékából megvalósítható.

A bizottság az összes javaslatokat elfogadta és a hét folyamán tartandó ülésén a program részleteit dolgozza ki.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A szegénytanulok konyhájában a jövő héten felülvizsgálják: Hermann Gyuláné és Kistzig Gézané. Adományok: Lutács Gyuláné 60 dr. narancsot és élelmiszereket, Özv. Salamon Samuné élelmiszereket. Hálas köszönetet mond: Özv. Hauser Károlyné, h. ezredesné.

(*) Felhívás. Azon szegény tudósbetegeket, kik az aradvárosi Vörös Kereszt egyesület segítségét igénybe kívánják venni, ismét felhívom, hogy kérvényeiket az egyesület jegyzőjénél: Bokényi Arisztid polgármesteri fogalmazónál nyujtsák be. Wadowsky Gusztávné, elnöknő.

(*) Az alkoholelles Munkás-szövetség aradi csoportja e hó 26-án vasárnap délután 3 órakor a városháza földszinti kistermében nyilvános ülést tart, melyen Vadász Ármánd dr. előadást tart „Munkáskérdés és az Alkohol” címen.

(*) Az aradi II-ik kerületi jótékony célú fillérasztaltársaság február 26-ik napján délután 6 órakor Donavel Fülöp Fácán-utca 7-ik számú vendéglőjében rendes havi választmányi ülést tart amikor a választmányt, valamint a rendes tagokat is — utóbbiakat a törzs számok és tagsági igazolványok átvétele végett tisztelettel meghívom. Haubenreih elnök.

rájával. Eftelt egy félóra míg a Kőszeghy né asztalához ért. Az ezredes előtt összeütötte a bokáját és meghalt, félkörben a derekával. Tardos ezredes kezét nyujtott neki.

— Szervusz Miska! Most jöttél! Jó hogy itt vagy. Legutóbb végre valahára megtudunk valami bizonyosat a szegény Tibóth haláláról. Um Gotteswillen! Mi az ördög lelta azt a fiut! Talán csak nem az átbelyezetés! ...

Barányi elkomolyodott.

— Nem. Azaz, hogy nem tudom. De nem hinném. Előtte való este még nála voltam. Másnap délután pont fél egykor hallották a lövést a szobájából. Mire betörték az ajtót már nem élt ...

Kőszeghy né idegesen kereste a lorgnettejét. A mosolygása egyszerre lanygarrá lett. Szép fején átvilant a halál terminusa.

— Félegy ... éppen, mikor hazaértem ... — gondolta.

Az ezredes tovább kédezte a fiut.

— No és valami írás! ...

— Baranyi egy kicsit gondolkodott.

— Semmi Mindöss e nekem küldött félorával előbb a legényével zárt borítékban egy vizitkártyát. Arra írt plajbásszal ennyit: Szervusz, Barányi! Adok egy jó tanácsot: sose kösd le a becsületszavadat, ha ... asszonyról van szó! Tibóth

Egy szó sem volt igaz ebből a levélből. A kis Barányi l-nyvörösrre is pirult, míg elhazudta a lopva Kőszeghy nére nézett. A pirulást senki

sem vette észre, de a jókedv vidám zsongása elnémult az asztalnál s az asszony tudta, hogy mindenki rája gondol, ha nem nézik is őt. Érezte, hogy az arcára áuló pirosság ömlik a Barányi elbeszélése közben. Valami ... talán az áldozat vérének kergeti oda ... a lelkiismeret. A lorgnettejét formás kis orrára csíptette s így némileg eltakarta az arcát. Aztán erszakolt nyugalommal vetette oda.

— E, h! a bolond!

Barányinak az ajaka szögletében gunyos mosolygás villant el. De csak egy pillanatra. Aztán együgyű hangon odaszólt az asszonyhoz.

— Meglehet, nagyságos asszonyom. De nagyon sok asszony nagyon sokat köszönhet annak, hogy olyan bolondok vannak a világon.

Minden szavával az asszony lel ébe vágott, mintha éles kés lett volna a nyelve. És olyan bután ártatlan képet vágott hozzá, mintha azt se tudná, mit beszél. De Tardos ezredesnek az arcán ugyanazt a maró gunyt látta meg, amit ő a szelidségével elpalástoltni iparkodott. Az ezredesnek nagyon tetszett, amit a fiu beszélt. Félkapt a poharát és Barányi felé köszöntötte.

— Szervusz Barányi! Szervusz!

Sokat mondón a fiura kacscintott. És a szavaival, a hangjával, a gesztusával mintegy az idézőjeleket hangsúlyozta, azt hogy csak a Tibóth utolsó köszöntését ismételi. Majd félhajtotta a poharát és karon kapva a fiut, csöndesen a terem másik végére sétált vele.

VÁROS ES MEGYE.

A Dobó-utca megnyitása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad február 25.

Lapunk egyik multkori számában kifejtettük már, hogy az indóház előtti forgalmat és ennek folytán az indóházhoz vezető utakat is szabályozni kellene, mert Arad városának egyre növekvő személy- és teherforgalma révén a lóvonat és autbuszforgalom az állomás előtti téren folytonosan olyan torlódást idéznek elő, amelyre méltán alkalmazható a sztereotip jelzés, hogy immár tarthatatlan. Észrevettük a helyzet ilyen voltát a város intéző egyénei is. Mint tudjuk, erősen foglalkoztatja a kérdés a város tanácsát is és a rendezésnek többféle módját tervezik.

Az egyik módozatra aminap hivta fel a polgármester figyelmét egy nála tisztelgő küldöttség, amelyet Fábry Sándor dr. az ACSEV. vezérigazgatója vezetett.

A vezérigazgató ur e fontos tervre nézve ma következőleg fejtette ki a nézeteit előttünk:

A küldöttség a Dobó- és Orczy-utcáknak a Városligeten át való meghosszabbítását másrészt a Leiningen utcába való bevezetését jelölte meg a megoldás módjául. Ennek a tervnek a keresztülvitelével nemcsak a fentebb említett anomália szűnnék meg, hanem a belváros forgalma is a Ferenc-téren túl levő lakosság igényeinek megfelelően volna lebonyolítható. Arad városának a vasúthoz irányuló forgalma jelenleg kizárólag az Andrásy-téren és József főherceg uton, továbbá a Nagyvárad uton át bonyolítható le. Az Orczy- és Dobó-utcáknak megnyitása illetve meghosszabbítása után egy, a József-főherceg-utal párhuzamos utca fog keletkezni, egyenesen az indóházhoz s így a teheráru forgalom nagy része erre az utvonatra volna terelhető. Nagy érdek fűződik a jelzett utcáknak a Leiningen-utal és ekként az indóházi térrel és Pécskai-utal való összeköttetése által azért is, mert a Városliget környékét nagyobb részt vasutasok, vagon- és westinghousegyári munkások lakják, akik most csak nagy kerülővel juthatunk el hivatásuk helyére, akik a közvetlen összeköttetés által naponta sok időt nyernének.

A polgármester érdeklődéssel figyeli, ezt a kérdést és megígérte, hogy a tanácsban már legközelebb tárgyalás alá vonja az ügyet.

A hatósági jéggyár üzembe helyezése. A tanács ma tartott ülésén tárgyalta Szathmáry Károly üzemigazgató jelentését a jéggyár mult évi üzletéről és azt elfogadta. Ennek kapcsán vitatta meg azt a kérdést vajjon üzembe helyezze-e a jéggyárat, vagy pedig tekintettel a természetes jég bőségére, szüneteltesse? Hosszabb vita után elhatározta a tanács, hogy felhívást intéz a közönséghez és felszólítja, hogy jelentkezzenek jégvételre; ha száz métermázsa termelést szükségessé tevő fogyasztást tud biztosítani a tanács a gyár részére március 15-ig akkor az üzem működni fog. A jégárakat következőképpen állapították meg: egy métermázsa a gyárban átvéve 2 korona 20 fillér, házhoz szállítva 2 kor. 80 fillér. Egy hónapi házhordással: fél adag 6 korona 50 fillér, egész adag 12 korona, 1 és fél adag 18 korona, 2 adag 24 korona 3 adag 30 korona, 4 adag 36 korona. A tanács a napokban teszi közzé hirdetményét.

Csatornázási munkák vállalatba adása. A tanács elrendelte, hogy a gazdasági szék írjon ki árlejtést az Orczy-Török Gábor-Dezső és Munkácsy-utak csatornázási munkáira.

A kulturpalota építése. A tanács ma tartott ülésében a kulturpalota ács munkáival a Bozsik és Román céget, a bádigos munkával Husserl Manó bádigos mestert bizta meg és utasította az ügyészi hivatalt, hogy a szerződéseket kösse meg.

A csatorna munkák ellenőrzése. A miniszter elrendelte, hogy a külvárosi csatornázási munkákat a város ellenőriztesse és ennek megtörténtét neki jelentse. A tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy gondoskodjék megfelelő szakemberekről és azok alkalmazására vonatkozólag a polgármesternek tegyen előterjesztést. Napidijas mérnököt fog a polgármester az ellenőrzéssel megbízni.

Modern mártírok.

— A báli riporter. —

Holnapután kis kedden, vagyis Hushagyó-kedden a megkönnyebbülés sóhaja hatja át a légget. A megkönnyebbülés sóháját bátran lehetne üvöltésnek is nevezni. Messze Egyiptom izzó homokján a libanoni cédrusok alatt szokott ilyen módon megkönnyebbülni a sivatag királynője. A jelen esetben szereplő hang tulajdonosa csak anynyiban különbözik a Felis Leó (össze nem tévesztetni a hasonnevű könyvkereskedővel) nevezetű ragadozóval, hogy a megkönnyebbülés sóháját a következő szavakkal egészíti ki:

— Adolf ha tized ad, köpje szembe. Ennek a frakknak huszonöt kron az ára.

A 92-es ilyenkor szemrehányólag néz a kezébe nyomott ruhadarabra és fitymáló hangon mondja:

— Sok, sok. Tavaly is csak buszat kaptunk rá. Tizenötért ott hagyom. Hát nem hagyom ott?

De bizony ott hagyja. Még tizért is otthagyná. Mert annak a jobb sorsra érdemes fiatalembernek — akár hiszik akár nem, az anyagiak a jelen esetben nem játszanak szerepet. A jobb sorsra érdemes fiatalember olyan nagyon örül annak, hogy egy évre elküldhette a frakkját a „tisztítóba“, hogy a nagy öröm mellett teljesen eltörpülnek az anyagiak.

A szóban forgó fiatalember foglalkozására nézve modern mártír és báli riporternek hívják. Szegekkel védett szőröcsuha védi a testét, amelyet a mostaniak smokingnak vagy frakknak neveztek el, a fején pedig Glória övezte töviskoszoru foglal helyet, amelynek ára tizenhattól husz korona és a modern mártír hitelbe szokta venni a Breitner és Haluska divatárúsnál. A mártír kálváriája körülbelül három hónapig tart és november vége felé veszi kezdetét, amikor a ladikok téli álomra hajlítják fejüket, a városligeti vendéglő nagytermében álarcos bált hirdet a tincskedvelő aradi ifjuság. Ilyentáiban hangzik el a félve várt kérdés a szerkesztő ajkáról:

— Az urak közül kinek van frakkja?

Áll néma csönd. Senki se érzi magát urnak és a legifjabb munkatárs is szívesebben csinálna valahol Újzeeland tájékán városi közgyűlési riportot. A szerkesztő azonban „öreg jász“ és most a következőképpen hangzik fel a kérdés:

— Grün urnak ugyebár még megvan a régi frakkja?

Egy rosszul fésült fiatalember emelkedik fel a papirkosár közeléből. (A legnagyobb tévedés azt hinni, hogy a báli riporternek okvetlenül jól kell megfésülve lenni. A báli riporter részben borzas, részben kopasz.)

— Szomorj vagyok, suttogja elhaló szemrehányással. Már három hónapja. A tisztítóban. Harminc korona.

Kissé misztikus szavak. Homályos az összefüggés. De a szerkesztő megérti. Husz koronát vesz elő és cdaadja a báli riporternek.

— Holnap van az Első Aradi Önszegélyző Nimolista Asztaltársaság műsoros táncestélye. Szép tudósítást kérek. Puczer ur, az elnök régi előfizetőnk. Vasárnap van a Haloxylin Bál és az old Brenners estély. Ez valami angol multság. Gondja legyen a nemzeti tánc leírására.

A szerencsétlen riporter könyezve veszi fel a husz koronát és a frakkját. Átkozza a sorsot és a nagybácsit, aki ezt a szomorú következményekkel járó ruhadarabot hagyta reá. Mily boldogok a többi kollegák. Nekik nincs nagybátyjuk és nem kell bálba menniök. Irtózva gondol a kálváriára, amely reá vár. Az ő mezője a legterméketlenebb mező, a legsivárabb, a legkiaszottabb. Az első pár multságnál még megy a dolog és a báli riporter minden nagyobb erőfeszítés nélkül változtatja a formákat. Így:

— Ma zajlott le a „Lóg a kisujjam“ asztaltársaság műsoros táncestélye a Nyájas kenguru összes termeiben... Vagy: ... Fényes sikerrel folyt le ma este a Haloxylin Bál. A közönség zsufolásig megtöltötte a báltermet. A ragyogó diademoknál csak a hölgyek szemei ragyogtak jobban. A multság a késő reggeli órákban ért véget...

Az első pár multságnál még megy a dolog. De mikor a farsang közepére érünk, a báli riporter már teljesen kifogyott. És ilyenkor szokott megtörténni, hogy a szerkesztő elő áll:

— Szomorj ur holnap nagy feladat vár önre. Holnap lesz a Gentry Bál. Erről irhat vagy egy oldalt. Hanem erőltesse meg egy kissé magát. Már százszor mondtam a multság nem zajlik. Zajlik a Maros. Meg aztán mit akar mindig a szép asszonyok szemével? Ez nagyon régi dolog. Frisseséget Szomorj ur! Lendületet! Önnek van stílusérzéke.

A szerencsétlen ifju kétségbeesetten támolyog ki a szobából. Hirtelen mentő ötlete támad: A régebbi évfolyamok. Ráveti magát a bekötött lapcsomókra és lázasan turkál. Ez nem az... Ne végre meg van! A tavalyi Gentry Bál. Zsivu zsvi-ó!... Egy perc, aztán megsemmisülten dől hátra. Vége, vége. Tavaly is csak „lezajlott“ a bál és tavaly is a diademoknál szebben ezikráztak a szép asszonyok szemei.

És a többi kinok, a többi gyötrelmek. Amikor a rendezőség elfelejtett névsort összeállítani és asztalról-asztalra kell járnai, mikor is az embert pincérnek nézik és a tartár szószit kéri tőle. Ilyenkor esik meg, hogy a tájékozatlan báli riporter v. b. t. t. nevéhez ezzel fordul:

— Szabad kérem a nagyságos asszony nevét.

De az se kutya, mikor a riporternek egy pár szép toalettet kellene leírni, holott halvány sejtelve sincs a női öltözködésről. De írni kell. Másnap aztán ilyenforma levelek érkeznek a szerkesztőségbe: „Tisztolt Szerkesztőség! A lapot lemondom. Ha maguk az atlasz és a mouslin de soi között nem tudnak különbséget tenni, hát az ilyen lap nekem nem kell.“

Mit tudja szegény riporter, mi az atlasz. Neki azt mondta valaki, hogy az atlasz, tehát ő azt írja. És leír bármilyen badarságot, ha a ruhára vonatkozik. Ő szegény a törvényszéki rovatot vezet, ott pedig nem fordul elő krepdesin, se düsessz, se moaré, de musolin dö soá.

Ez a pálya nagyon tövises pálya. Mert bár nyitva áll az ut a szép leányokhoz és asszonyokhoz, mit ér vele a szegény báli riporter.

Amikor a bájos fiatal leány, a régi ideál kezdi azt hinni, hogy a Szomorj ur direkt az ő kedvéért ment el a bálba, egyszerre csak leromboldik ez a hiedelme. A kedves hölgy bizalmasan odahajol a riporterhez:

— Ugy-e, Szomorjka, csak engem fog mulattatni az éjszaka? Maga olyan szellemes fiu.

— Igen, igen — feleli a ripi és lázasan kezd jegyezni — erről majd holnap csevegünk, de most

legyen szives részletesen lediktálni, hogy milyen darabokból áll az ön mai béli toalettje. A kéziratot várják a nyomdában.

Örs.

A másodtrónörökös a Vigszinházban.

(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, február 25.

Tegnap este negyed nyolc után egy sárga udvari automobil állott meg a Vigszinház előtt. A kocsiból két csillogó fiatal katona ugrott ki. Az egyik, a magas szőke odasietett a jegypénztárhoz, ahol Varga Sándor főpénztáros éppen az utolsó jegyeket adta el.

— Lobkowitz Zdenko herceg vagyok — mondta németül. — Kérem öfensége Károly Ferenc József főherceg részére az udvari páholyt kinyitattani.

Varga pénztáros az első pillanatban a meglepetéstől nem tudott szóhoz jutni. Tudta, hogy az udvari páholyhoz vezető folyosó sötét, a páholy ajtaja pedig két lakattal van lezárva. A főherceg azonban nem törődött ezzel és a páholy felé tartott. A főpénztáros németül szólította meg, de a magyar trónjövendő ura félbeszakította:

— Magyarul tessék — szólt kifogástalan esengő magyarsággal — magyarul tessék beszélni. Tudok folyékonyan. Gyermekkorom óta beszélem a magyar nyelvet.

A főpénztáros ellenvetette:

— Fenséges uram az udvari páholy sötét. Nem voltunk elkészülve e kitüntető látogatásra. De megtisztelti a Vigszinházat, ha az igazgatói páholyt elfogadni kegyeskedik.

— Hol van az a páholy? kérdezte a főherceg.

— A földszinten, közvetlenül a szinpad mellett.

— Ó ez nagyszerű, éppen ezt szeretem — örvendett a fenséges ur, azzal karon fogta Lobkowitz herceget és Varga vezetésével lesiettek a páholyba. A pénztáros a szinpadra rohant, ahol az igazgatóság tagjai közül Faludi Miklós igazgató volt jelen. Faludi rögtön frakkot öltött és bekopogtatott a páholyba. A főherceg szivesen üdvözölte, helylyel kínálta meg és azonnal fesztelen társalgásba kezdett:

— Két passzióm van — mondta. — Két szenvedélyem: a katonaság és a színház. A garnizonom az Elbe partján táborozik, másfél órányira automobilon Prágától. Reggeltől késő délutánig dolgozom, akkor a tisztikaszinóban ebédelek. Néhány percre lepihenek, megfürdöm és öltözködöm és sietek a prágai színházba.

Ezután megkérdezte Faluditól, szokott-e vadászni? A direktor igenlő válaszára a főherceg örömmel jegyezte meg!

— Igen boldog vagyok, hogy hozzáértő emberrel cseveghetek vadászatról. Oly sokan vadásznak és oly kevesen értenek hozzá.

Faludi megkérdezte, milyen lövegeket használ.

— Sok ideig angol gyártmányt használtam, de nagyon drágának bizonyult. Most osztrák „fazán“-nal lövök. Képzeld, a multkor Pallavicini őrgróféknál voltam Abaujban vadászaton. Egy orosz nagyherceg is hivatalos volt, aki maga gyártja a patronokat és egy-egy löveg alig kerül néhány fillérjébe.

Ekkor fellebbent a függöny és megkezdődött az előadás. A főherceg előre hajolt és látható érdeklődéssel nézte a Prófétának angol milliőben lejátszódó első felvonását. Lobkowitz herceg, aki egy szót se ért magyarul, úgy látzik unta a dolgot. Karonfogta Faludit és kiment vele a folyosóra beszélgetni.

— Ugy-e milyen nagyszerű ember a főherceg? Milyen derék, tehetséges és milyen jól beszél magyarul? Megjegyzem, hogy még Prágában is ha magyar katonával találkozik, magyarul köszönti, — mondta a herceg.

Az első felvonás után a főherceg kinyitotta az ajtót és beszólitotta az urakat.

— Nagyon tetszik a darab — mondta. — Azt hiszem angol szinpadon még nagyobb sikere lesz. Ismerem az angol gyarmatosító politikát, tudom mily érdeklődéssel nézik az e fajta darabokat.

Felállott. Faludi udvariasan rásegítette felöltőjét.

— Kedves direktor úr, — mondta a főherceg, — ha nem ígértem volna meg nagynénémnek Mária Annunciata főhercegnőnek, hogy érte megyek és elkísérem Khuen gróf báljára, úgy itt maradnék és végignézném a darabot. Igéretemet azonban be kell váltanom. Nagyon köszönöm. Kitűnően mulattam.

Kezet fogott Faludival, aki lekísérte a kápuig. A sárga auto előállott és a főherceg buszut intve elrobogott.

MULATSÁGOK.

Mérmők estély,

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A. m. d. február 25.

Intim, kedves ugyszólván családias körben tartotta meg ma táncestélyt a Központi Szálloda disztermében az Aradi Mérmők- és Építészegylet. Táncestélynek nevezte a mérmők-egylet azt a bálát, ahol a hölgyek pazarul elegáns dekoltált toalettekben, az urak frakkban, a hadsereg képviselői pedig csillogó ünnepi egyenruhákban jelentek meg. Milyen intim és nem nagyarányu volt a multság, a jókedv és kedélyesség annál emelkedettebb volt.

Az estélyen a rendezőség feljegyzése szerint a következő hölgyek vettek részt:

Urasszonyok: Sármezey Endréné, Kállay Sándorné, Sarlot Domokosné, Zerkovitz Rudolfné, Dömötör Bertiné, Schuster Oswaldné, Rössler Károlyné, Remenésné (Békéscsaba), Wally Györgyné, Jánossy Gyözőné, özv. Paradeyser Lajosné, Dicker Józsefné, Sztankovits Miklósné, özv. Skrainka Józsefné, báró Dittfurt Károlyné, Reicher Károlyné, özv. Dömötör Lászlóné, Gergely Lajosné, Nachtnébel Odónné, Vásárhelyi Józsiné, Vásárhelyi Jánosné, Vásárhelyi Dezsőné, Jakabffy Andorné, Dorogi Lajosné, Pál Miklósné, Darvas Lajosné, Cselkő Árpádné.

Urleányok: Fábry Nóra, Sármezey Mariska, Anna, Irma, Kállay Dalma, Sarlot Erzszi, Kiss Vilma, Jánossy Bözsike, Hasslinger Böske, Boros Zelma, Monti Lala, Madarász Sári (Budapest), Sztankovits Bokica, Skrainka Fanny, Reicher Pepe, Dömötör Eszti, Gaál Irénke, Nachtnébel Böske, Vásárhelyi Lili, Damaszkini Cibi, Dániel nővérek, Pál Ilonka, Darvas nővérek, Cselkő nővérek, Bóra Vilma, Bóra Margit.

(=) Az aradi angol klub bálja. Egy év óta működik Aradon az ugynevezett angol klub, amelynek tagjai az angol nyelv gyakorlása céljából a hét bizonyos napjain szoktak találkozni. Ez a kis klub tegnap este a Fehér Keresztben táncestélyt rendezett, amely szépen sikerült. A multságon a következő hölgyek vettek részt:

Urhölgyek: Adler Samuné, Freud Fülöpné, Glück Rezsőné, Dr. Grosz Endréné, Dr. Löwinger Miksáné, Montag Sándorné, Steinitzer Józsefné, Dr. Steinitzer Pálné, Salgó Pálné.

Urleányok: Boulemier nővérek, Freud Irma, Glück Ilonka, Löwinger Ilonka, Montag nővérek, Steinitzer Ella, Steinitzer nővérek.

(=) A Battonyai sport egylet március 4-én a korona szálloda összes termeiben pénztára javára műsorral egybekötött zártkörű tea-estélyt rendez.

— Szerb-bál. Az aradi gör. kel. szerb egyházi női és férfi énekkar saját költségeinek fedezésére Szankovits Miklósné urnő fővédnökségével valamint Sztankovits Miklós máv. üzletvezető, Zsupánszky Sztankó dr. ker. főesperes, Vljakovits Pál aradi gör. kel. szerb hitközségi elnök védnöksége mellett március 5-én (vasárnap) a „Központi szálloda“ és vendéglő összes termeiben színi előadással és hangversennyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. Az estély kezdete 8 órakor. Belépő-díj: Személyjegy 2 kor., családijegy 4 kor., karzatijegy 1 kor. A zenét szerb nemzeti tamburások és egy helybeli elsőrangú cigányzenekar fogják szolgálni.

Műsor: I. rész. „A nagyravágyó nő“ Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Írta: Popovity Szt. János. Rendező: Jovanov Milán. Sugó: Kovincity M. Milán, Személyek: Bozsidar Leposzava, Lovrenszki Szofia, Bozsidar Milos, Lovrenszki Lina, Gunyev Sándor, Bozsidar Bojana, Illin Izidor, Nyisztor Gyurica. II. rész. Hangverseny. 1. Bájity I.: Nagy dalegyveleg a „Csucuk Sztána“ című szerb operából: előadja az aradi szerb egyházi női és férfi énekkar. 2. Bájity I.: „A szerb nő.“ Előadja az aradi szerb egyházi női és férfi énekkar. A hangversenyt Vljakovits Dusan, egyházi karmester személyesen dirigálja.

(=) A Katolikus Kör műsoros teaestélye. Az Aradi Autonom Katolikus Kör február 27-én (hétfőn) este fél 9 órakor állandó otthonába (Széchenyi-utca 3. sz.) való beköltözése alkalmából családias jellegű műsoros teaestélyt tart. Jegyek előre válthatók: Bauer Gyula, Hoffmann Antal és Maresch Gyula üzletében. Részvételi díj: személyenkint 2 korona. Felülfizetéseket a házalap javára hálás köszönettel fogadják. A kör tagjai által bevezetett vendégek szivesen láttatnak.

(=) A soborsini Jótékony Társaság f. hó 19-iki táncvigalma alkalmából a társaság jótékony és felolvasó alapjára felülfizetni szivesek voltak: Kételyi Hunyady Károly gróf 20 korona, Urdl Antal 4 kor., Faragó Márk, Fordy Árpád 3 kor. 80 fill., Bárdy Kálmán, Bendl Mária, Binder János, Löwy Jakab, Murády Árpád dr., Schramm Róbert, Volk József 3 kor., Blau Mátyás, Jalgóci István 2 kor. 50 fillér, Csathó Gábor, Frigyer Imre, Gasser Mihály, Gyertyánffy Ilona, Muzsaly Sándor 2 kor., Rosenbach Samu 1 kor. 80 fill., Leopold Karolin 1 kor. 20 fill., Fáskerthy István, Stern Jenő 1 kor., Bagár Emanuel, Grund Katalin, Farkas Zenovia, Lábas Viktor, Németh Lajos, Paulovits Mihály, Polgár Sándor, Polyansky Titus, Reis Károly, Sipos András, Zimmermann József 80 fillér, Arnold János, Bakán József, Nagy Lajos, Ombody Mihály, Szabai József, Trippa János, Ungár Vilmos 50 fillér, Kiss Ferenc 40 fillér, mit köszönettel nyugtáz a Társaság elnöksége.

(=) A pécskai kereskedők folyó hó 18-án a Heller-féle szállodában az alauulandó egyesületük alapja javára tea-estélylyel egybekötött táncvigalmat rendeztek, a mely ugy erkölcsileg, mint anyagilag várakozáson felül sikerült. Az estély este 8 órakor kezdődött és a reggeli órákig tartott, fesztelen hangulat közepette. A megjelenő sok előkelőséggel az idei farsangi szezon egyik legjobb multságja volt.

Az estélyen megjelent hölgyek névsora a következő: **Asszonyok:** Ngys. Dr. Issekutz Marcelné, Povázsay Sománé, Hunyár Algernonné, Elías Izidorné, Magyar Ferencné (Arad), Stern Józsefné, Kuliner Mórné, Lustig Ernőné, Kuliner Dánielné, Ifj. Elías Adolfné, Stasser Károlyné, Klein Samuné, Holzeisen Józsefné, Kocz Lajosné, Elías Samuné, Endreffy Istvánné, Naftalin Vilmosné, Rózsa Jenőné, Cs. Nagy Bálitné, Olár Péterné, Csorogár Vazulné, Rosinger Sándorné, Steiner Ferencné, Krón Keresztélyné, Hartik Sándorné, Friedmann Sománé, özv. Kolozsi Ferencné, Szőke Mártonné, özv. Turszki Nandorné, Szöllösi Odónné (Arad).

Leányok: Povázsay Lenke, Unger Karolin, Herik Katicza, Kocz Margit, Turszki Mariska, Klein Mariska, Csorogár Letitia, Schweiger Juliska, Kolozsi Elvira, Kron Katicza, Holzstein Hajnalka, Cs. Nagy Rózsika, Koch Tiike, Steiner Ilonka.

Felülfizettek a következők: Nagys. Issekutz Marcel dr. 14 kor., Neuman Testvérek Arad 10 kor., Vacuum Oil, komp. Budapest 10 kor., Färber Lajos Arad 5 kor., Nagy Farkas Arad 5 kor., Engel Bernát Budapest 5 kor., Kohn H. Fia Méné 5 kor., Ehrenfeld Ign. Arad 3 kor., Kovács Soma és Társa

Arad 3 kor., Bing Ede Arad 3 kor., Veisberger S. Surabonc 3 kor., Winter A Trsa Szeged 5 kor., Patzauer Miksa Szeged 3 kor., Reusz Mór Arad 5 kor., Pollák József Arad 3 kor., Besztercebányai 5 kor., Zloczki György 7 kor., Ujvári József 5 kor., Dóza Dezső 5 kor. Szöllősy Zsigmond dr. 5 kor., Reiner Adolf 5 kor., Momák Floris 5 kor., Heller Herman 5 kor., Karácsonyi Sándor dr. 5 kor., Ruber I. 3 kor., Pichler Sándor Arad 3 kor., Pavlás Kálmán 2 kor., Povázsay Soma 15 kor., Schlesiger Ferenc 3 kor., Hunyár Algernon 2 kor., Olár Péter 2 kor., Kuliner Mór 3 kor., Szöllősy Ödön Arad 2 kor., Szinberger Sándor 2 kor., Stern József 3 kor., Kuliner Dániel 2 kor., Lustig Erő 2 kor., Szőke Márton 3 kor., Koncez Lajos 2 kor., Ländler Herman 2 kor., Strosser Károly 2 kor., Hirschl Géza 1 kor., Hirschl Ignátz 1 kor., Endreffy István 1 kor., Bora Ignátz 1 kor., Fedor N. 1 kor., Csorogár Vazul 1 kor., Cs. Nagy Bálint 1 kor., Holzeisen József 1 kor. A felülfizetésért hálás köszönetet mond ez uton a rendezőség. 805

(=) Köszönetnyilvánítás. Az aradi „Tanítók bálján” felülfizettek: Károlyi Gyula gróf, Urbán Iván, Ottenberg Tivadar 50-50 korona, Frick József 30 korona, gyoroki Andrányi Károly báró, Neuman Dániel, Neuman Adolf, Dömjén Gyula, Tisza István gróf, Kintzig János, báró Nopcsa Elekné 20-20 korona, Kintzig Géza 15 korona, Varjassy Lajos, özv. Purgly Lajosné, Hamory László, Braun Gusztáv, Szegénytanulók Egyesülete, ménesi Lócs Rezső, Wadowszky Gusztávné 10-10 korona, Varjassy Árpád, Nesner Aladár, Fehér Alfréd 6-6 korona, Simon Karolin, Láng Mihály, Dálnoki Nagy Lajos, Szikszay Antal, Domonkos Lajos, Réti Viktor, Koppich Zsigmond, Fischer Antal, Czeiler István, Bánfi Miklós, Steinitzer Jenny, ifj. Müller József, Nagy Lajos, N. N. 5-5 korona, Hendl József, Steigowald Alajos, Lówy Mór, Hirschl Zsigmond 4-4 korona, Glesinger Győző, Becker Vendel, Hanzu Nestor, 3-3 korona, Pintér Lajos, Berta Béla, Solymosán Illés, Nachtnébel Ödön, Nagy Zsigmond, Székely Károly, N. N., N. N., N. N. 2-2 korona, N. N., N. N. 1-1 korona. Ugy ezen nemes emberbarátoknak, valamint a hangversenyen közreműködők: Frick Milike, Lówy Rózsika, Oggolder Palma, Szalay Aranka, Weichart Auróra urhölgyeknek, Szántó Jenő, Meglitz József, Zoltai Mátyás uraknak és a dalárda tagjainak és mindazoknak, kik a tombolára küldöttek ajándéktárgyakat s ez által a bál erkölcsi és anyagi sikerét biztosították, ezuton is hálás köszönetet mond a rendező-bizottság. 824

A katonai követelések.

— A tengerészeti albizottságból. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 25.

A delegáció tengerészeti albizottsága, — mint budapesti tudósítónk jelenti — ma folytatta tárgyalásait. Elsőnek Bakonyi Samu szólalt fel, aki kijelentette, hogy a haditengerészet súlyos költségeit nem szavazhatja meg. Attól fél, hogy ezzel nem elégszenek meg, hanem újabb követelésekkel fognak előlépni ebben az irányban és ezzel az amugy is súlyos terhek még szaporodni fognak.

Chorin Ferenc a magyar ipar kvótaszerű részeseését követeli a tengerészeti költségvetésből.

Sághy Gyula kijelenti, hogy ő és pártja hive a hármasszövetségnek, de fél, hogy a hármasszövetség hivoi az ilyen követelések miatt elfognak hidegülni. Különben is az ilyen követelések mellett minimális viszonzás volna az, hogy a magyar közjogi ömállóság a lobogón, cimereken stb. kidomborítottassék.

Solymosy Ödön báró az előadó álláspontját fogadja el, mert hive a haditengerészet fejlődésének.

Utána Khuen miniszterelnök szólalt fel. Válaszolt a tegnap és ma felhangzott beszédekre, kijelentette, hogy a kormány hosszú megfontolás után járult hozzá a költségvetéshez. A kormányt a szükség kényszerítette, de mégis megtalálta a módját, amint Lukács tegnapi beszédében kifejezte, hogy az újabb terhek nélkül beilleszthessék a költségvetésbe a ten-

gerészeti költségeket. A követeléseket igyekezett a kormány a lehetőségig visszazsorítani és anélkül, hogy dicsekedni akarna, konstatalhatja, hogy a megállapodás előtti proposíciók sokkal terhesebbek voltak. Hogy a kormány a nagyobb költségekhez hozzájárult, nem könnyelműségből tette, hanem abból a szempontból kiindulva, hogy az ország biztonsága ezt szükségessé teszi.

A miniszter beszéde után a tárgyalás folytatását hétfőre halasztották.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: Az elvált asszony, operett. Este rendezés helyárrakkal: A medikus, szimü. B) bérlet.

Hétfő: Bohémek, opera. Sztojka Anna kisasszony vendégjátéka. C) bérlet.

Kedd: Délután: János vitéz, dráma. Este: Cigány szerelem, operett. A) bérlet.

Szerda: Kis lord, vígjáték. Bemutató előadás B) bérlet.

Csütörtök: Kis lord, vígjáték. C) bérlet.

Péntek: A japán-társaság vendégjátéka. C) bérletszűnet.

Szombat: A japán-társaság vendégjátéka. A) bérletszűnet.

Szépség és szerelem.

— Szász Zoltán előadása. — Az író az aradi nőkről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 2.

Ma este hét órakor Szász Zoltán, a népszerű, kitűnő író több fővárosi hírlapíró és író társaságában Aradra érkezett. Szász Zoltán holnap, vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartja előadását a színházban *Szépség és szerelem* címmel. Ezt a szokatlan és nagystíli irodalmi eseményt lelkes és örvendetes érdeklődés előzte meg. A színház valószínűleg zsúfolásig meg fog telni a közönség legjavával. A jegyeket ma valósággal elkapták úgy, hogy azok már csak mérsékelt számban kaphatók.

Az író iránt való érdeklődés ma este teljessé vált. A pályaudvaron aradi tisztelői, továbbá az aradi írók és újságírók várták az illusztris vendéget. Szász Zoltánnal ma alig van népszerűbb író Magyarországon. Valóságos uttörő ő abban, hogy a napi zsurnalisztikát összekapcsolja a belletrisztikával és a szociológiával. Mint ilyenek, eléggé nem méltányolható érdemei vannak abban a tekintetben is, hogy meghódította az irodalom és a maga irodalma számára a közönség folyton növekvő, lelkes tömegét. Este Szász Zoltán barátai és tisztelői társaságában intim vacsorán vett részt.

Végtelenül kedvesek azok a szavak, amiket Szász Zoltán mondott munkatársunknak. Az író Aradról és a hirtelenében itt szerzett impresszióiról beszélt a következőképpen:

— Illetlen fontoskodás volna, ha egy-kétőre, egy vasuti pályaházból való bekooszás folyamán gyűlt benyomások alapján akarnék egy olyan gazdag és változatos jelenségről, mint Arad, formula-szerű véleményeket leadni. De mivel ahhoz, aki az egész magyar társadalmi életet Budapestről figyelemmel kíséri, akaratlanul is kialakul minden nagyobb vidéki városról s általában a vidéki városokról bizonyos szellemi madártávlatról nyert vélekedés, tehát én is merészelek egy ily nagy általánosságban mozgó, de azért talán nem túlságos halvány jellemzést Aradról leadni.

Nagy vidéki városaink közt, úgy figyeltem meg, két ellentétes típus van nagyobb számban képviselve. Vannak városok, melyeknek építkezése, közéleti tradicionálizmusa egyáltalában maga a város, mint a társadalom kerete, érdekes, megkapó; maga a lakosság szürke, bégyadt, maradi. Vannak viszont olyanok, ahol

a városon kevés a patina, ahol a társadalmi alakulatok frissek és multtalanok; de ahol a város, mint keret közönséges stílusban, ellenben az emberek nagyszerűek, élénkek, izgékonnyak, kutatás-éhesek és haladás-szomjasok. Nem fogok példákat e két típusra felsorolni, a vidéki városok minden ismerője megteheti ezt helyettem. Mondom ellenben azt, hogy Arad egyik fajtába se tartozik, mert ez a város az előbb említett szellemi madártávlatról nézve legalább mindkét típusnak csupán előnyös oldalait egyesíti magában. Ugy látom, hogy itt maga a város, mint a multból itt maradt jelenség érdekes, stílusvonzó s a lakosság kulturával, lelki finomságokkal, jövővel, haladás-vágygyal van telítve. Említhetném az autóbust és a történelmi vár szemléltető ellentétét, de azt hiszem önök ezt banálisnak fogják tartani, vagy tájékozatlan avagy elcsépelet megfigyelésnek. Részletekbe egyáltalában nem merek ereszkedni. Sohse voltam Aradon; az ismert bókokat, melyek híres szőke nőiről, lovagias férfiakról s hasonló jókról szólnak, nem kockáztatom meg. Az effélének uagyon is „örömmel jöttem ide” zamata van. Csak azt szeretném, hogy ittlétem némi kevés, szerény örömet okozzon azoknak a jóakaró lelkeknek, akik előadásom iránt érdeklődni kegyeskednek.

Szász Zoltán.

Szász Zoltán holnapi előadását Faragó Rezső munkatársunk fogja bevezetni, a *Kultura* új irodalmi vállalat felkérésére. Az ő konferánssza fogja kitölteni a szünetet is. Szász Zoltán Arad után Szegeden, majd Nagyváradon tartja meg előadását.

* Az aradi színház képviselőiről szóló mai közleményünkben kimaradt Barabás Béla neve. A társulat ugyanis tegnap öt egyhangulag megválasztotta és holnap fogja a megbízást egy deputáció átadni neki. Barabás a színtársulat érdekében annyit fáradozott már önzetlenül, hogy a tagok a tegnapi választással csak erkölcsi kötelezettségüknek egy részét akarták leróni.

* A Kölcsey-Egyesület közgyűlése március 6-án lesz. A választmány előkészítő gyűlését február 28-án, kedden délután félhatkor fogja megtartani. Ezen a választmányi gyűlésen fogja beterjeszteni jelentését az irodalmi Mikszáth-díjról a kiküldött bizottság. A március hatodik közgyűléssel kapcsolatban igen érdekes felolvasása lesz a Kölcsey-Egyesületnek. *Boszniáról és Hercegovináról* fog előadni Bálint Imre író, a Balkán egyik kitűnő ismerője. Március második felében lesz vége a Kölcsey-Egyesület felolvasási sorozatának Alexander Bernát dr. előadásával, mely február végéről az előadó influenzás betegsége miatt telődik ki.

* Bemutatkozás az aradi színpadon. Március elsején figyelemreméltó bemutatkozás lesz az aradi színpadon. Egy kedves megjelenésű aradi kisasszony — Károly Klára — mutatkozik be *A kis cukros* című vígjáték címszerepében. A fiatal hölgy színpadi képességeitől sokat vár a direkción.

* A negyedik és utolsó filharmoniai hangverseny bérletben mához egy hétre márc. 5-én vasárnap délután 5 órakor lesz a Fehér Kereszt hangversenytermében. Arad város műkedvelő zenészeinek Zellner Sándor karmester vezetésével rendezett hangversenyszorozatát méltó műsorról fejezik be a lelkes muzsikusok. Első és utolsó számként magyar szerző művét mutatják be, u. m. Liszt Ferenc Orpheus c. szimfoniai költeményét, illetőleg Bloch József m. kir. zeneakadémiai professzor Ünnepi nyitányát. Második szám lesz Schumann C. dur szimfoniája (a második), harmadik meg a Carmen opera genialis szerzőjének, Bizetnek „Gyermekjátékok” c. suiteje. Tekintettel arra, hogy ez lesz a szezon utolsó hangversenye a jegyek

iranti kereslet jóval nagyobb a szokottnál, úgy hogy a nem bérelt jegyek 6-2 kor. árban már csak igen csekély számban kaphatók az egy-let hangversenyrendező bizottsági pénztárosnál, Scherhag Ernő női kézimunka kereskedésében (Andrássy-tér 14 Hermann ház).

* **A Bohémek vendéggel.** Puccini világhírű operája, a *Bohémek*, amely hatalmas sikert aratott az aradi színházban, hétfőn ismét színre kerül. A hétfői előadásnak érdekessége, hogy *Sztojka Annuska* kisasszony, a széphangu operaénekesnő lép fel mint vendég. A kisasszony Mimit fogja énekelni. A vendég kedvence az aradi közönségnek, amely legutóbb is élvezettel hallgatta az énekesnőt a Pillangó kisasszonyban.

* **Premiér.** Szerdán kerül bemutatásra a Kis lord című pompás vígjáték, amelynek címszerepét Vendrey Vilma játssza.

* **Japán színtársulat Aradon.** A jövő hét szenzációja *Hanoko* híres japán színésznő és társulatának vendégszereplése lesz. A japán színészek pénteken lépnek fel először a színházban.

* **Az Uránia szenzációi.** Minden egyes műsor, mely az Urániában előadásra kerül, versenyen felül áll. Olyan válogatott képeket mutat be az Uránia, hogy a közönség szinte demonstrál a színház mellett elismerésével. A vasárnapi műsoron például a világszenzációt keltett Johnson Jim-féle box-mats mellett a kinematográfia legújabb szenzációit mutatják be. A boxmérkőzésről készült felvétel megérte az anyagi áldozatokat, ennél izgalmasabb boxmérkőzés még nem történt a világon és az emberi izomerő klasszikusabb mérkőzését ezideig még sehol sem rendezték. Az Uránia a nagyszabású műsor keretében illesztett boxmérkőzést még vasárnap és hétfőn mutatja be a közönségnek. Elsejtotől kezdve új meglepetéseket szerez az Uránia a közönségnek. Első sorban megszerezte az Uránia a Pathé képek kizárólagos előadási jogát, a mivel együtt jár a Pathé Zsurnálnak Aradon való kizárólagos előadási joga. Minden hét nevezetesebb világeseményeit hozza mesteri felvételben a Pathé Zsurnál és a közönség így a közvetlen szemlélet útján értesül a világszenzációkról. A Pathéval való összeköttetés folytán egymást fogják érni az Urániában a meglepetésszerű látványosságok. 175

* **Jack Johnson box-matsch az Apollóban.** Valóságos esodálkozásba ejtette a közönséget az a szenzáció számba menő nagyszabású mozgókép, amely Jack Johnsonnak a világhírű boxoló-bajnoknak izgalmas matshéről készült eredeti felvételek nyomán. Az érdeklésítő kép csaknem egy félórán keresztül mutatja be az atlétatermető szerezsen és ellenfelének idegizgató küzdelmét, amely mint ismeretes, Jack Johnson fényes győzelmével végződött. A felvételek annyira élethűen adják vissza a szenzációs sporteseményt, hogy nemesak a mesterek harcát, hanem a közönség ideges mozgolódását is visszatükrözi a kép. Érdekes megfigyelést szerezhet a néző arról is, hogy az amerikai közönség mennyivel jobban lelkesedik a sport iránt, mint az európai ember. Szinte a néző is szeretne belekeveredni a vászonlapon lármázó, mozgolódó tömegbe, annyira átragad a boxmatsche közönségének határtalan lelkesedése. A nagyszabású képet a vasárnapi előadásokon is bemutatja az Apolló színház rendező helyárák mellett s ezenkívül még számos érdekes mozgókép készíti ki a műsorból. Hétfőn az Apolló-színház folytatja a Leányvásár izgalmas sorozatát s akkor a második rész kerül bemutatásra. A box-matsch hétfőn is műsoron marad. 177

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elített jegyző.** Érdekes rágalmozási pörben hozott ítéletet csütörtökön a battonyai járásbíró-ság. *Harsányi Gyula* mezőkovácsházi jegyző néhány hónappal ezelőtt többek jelenlétében azt állította *Róth Salamon* mezőkovácsházi kereskedőről, hogy pénzhamisító. A kereskedő emiatt bíróság elé állította *Harsányi* jegyzőt. A bíró-

ság *Harsányi* becsületsértés vétségében mon-dotta ki bűnösnek és ezért kétszáz korona pénz-büntetésre és a fölmerült összes költségek vi-selésére kötelezte.

Aktuális emberek.

Szász Zoltán.

Holnap az aradi közönség elé lép egy író, aki eddig csak a vonal alatt érintkezett nagy és lelkes publikumával, de ott mindig melegen és elragadóan. *Szász Zoltán*, a magyar *Paul Bourget*, az asszonyok és lányok szívének ihletett prófétája. Az érdekessége az, hogy soha még életnagyságban nem lépett az ő hűséges olvasói elé, akik pedig már régen vágytak szemébe nézni ennek az izig-vérig eredeti, forróan fanatikus embernek. Bizonyos, hogy már régen elképzelték őt pihegő lelkükkel a leányok, mikor izzó tanításaival eltelve elábrándoztak a fehér szobában, az asszonyok, akik házasságban és házasságon kívül ezer probléma szakadékain át hajszolják az álmodott boldogságot; a férfiak, mikor apró és nagy vétkek há-lójában sebzett lelkiismerettel keresnek enyhülést a szerelmi előjogok tarkavirágos mezején. Mert mindenkinek szépszavú és igazságos ta-nácsadója ő, aki az élet pompázó virágai és szurós tüskéi között kóborolt, sóvár szemeket meresztve a szerelem égő napja felé és bukda-csolva a házasság ezer fénypontja és százezer árnyéka között. Hallgatja, élvezi, tanulja őt a közönség nap-nap után írásaiból és jogosan ébredhetett a vágyakozás: milyen ez az író mint ember, minő gyarló hive ő a saját pró-féta-katedrájának, vajjon vizet iszik-e ez a lelkes prédikátor, vagy azt a szintiszta. kívána-tosan gyöngyöző, az igaz élet javatókéjén ter-mett bort issza, amit szüntelenül és fáradhatat-nul prédikál az ő nemesen faragott köv.kből emelt szószékéről.

Hát itt van, ma megérkezett az életnek, az élésnek ez az új vallást hirdető papja és holnap szembe néz kíváncsi közönségével. Mi ismerjük és mondhatjuk: új meglepetés lesz ez. Egy elegáns, finom megjelenésű, nagyszerű modoru ember, akinek ősi magyar vér csörge-dez ereiben, de barna szemében ott lángol az új idők forradalmi szelleme. Széles, kreolareu, meleg föllépésű férfi, aki még csak harminckett éves, de fején már egy félszázadot megszegye-nítő ritkasággal fogytak el a selyem-szőke haj-fürtök. Amit mondani akar — pedig mondaniva őja mindig sok — nem olvassa, hanem szabadon perorálja — egy elragadó csevegő könyedségé-vel; olyan lelkesen beszél, mintha a magyar hadsereg mellett szónokolna a hajdan való szél-beli padokról, pedig ő csak a szerelmi élet szá-mítalan színes figuráját kommandirozza ékes sza-vával. A szeme csupa tűz, az ajka ég, mikor el-hagyják a gyönyörű tanítások, amik az ő pa-zar rokkáján szőtt Ariadne-fonalával új világokba vezetnek, ahol *Romeo* mindig rátalál az ő Juliá-jára, de okosan, egészséges, maradandó és az igazi boldogság méhében fogamzott ér-zésekkel. Egy meleg színpompájú, örömtől re-peső földi *Eliziont* nyit meg ő a boldogságért tülekedőknek, ahol — mint a jóindulatu szin-darabokban — minden egymásnak való pár egymásra talál és örömet viseli az önként föl-szedett bilincseket. És ő megmondja, megtanítja, hogy kell bejutni ennek az álmodott mesevilág-nak kapuján és hogyan kell ottbenn megma-radni annak, aki már bejutott.

Ma még csak mi dicsérjük őt, de a dicsé-retéért holnap már a közönség versenyez.

R-s.

Ha az udvar Pesten van.

— Vidám élet a Várban. —

(Fővárosi levél.)

Budapestnek nincsen több olyan elhagya-tott helye, mint a Vár s különösen azon a ré-szén, amelyen a királyi palota felé vezet az út, csak álmos udvari lakájt vagy csöndesen ban-dukoló katonát látni a nyugodalmas, közönsé-ges időkből. És ilyen nyugodalmas idő majd-nem az egész esztendő, annak a néhány nap-nak a kivételével, amelyet a király Budapesten tölt. Ilyenkor van egy kis élet a Várban; a csöndes Szent György-tér megélénkül, a siklón kíváncsi, hangos beszédű pestiek tola-kodnak be a békés, lebecsátott zsalugáterű, százeszten-dős paloták közé és délben fölharson a zene, a katonabanda zenéje, amelynek harsogó hul-lámai csak messzire, a bástya-sétányról levezető zeg-zugos kőlépcsőknél halkulnak el az áhitatos budai csöndben.

Talán nincs is egy egész perc, míg a za-jos, forgalmas budai Lánchidfőtől a Várba visz a sikló, de ezalatt az egy perc alatt igazán más világba utazik az ember. Bizonyos, hogy Budapest lakóinak háromnegyed része még nem látta a fővárosnak ezt a részét: erre csak azoknak visz az útjuk, akik a várbeli minisz-tériumokba igyekeznek és azoknak, akik itt laknak ezekben az ódon, vastagfalú házakban, amelyekben kényelmes, szép, nagy szobák van-nak s ahol az udvar fala öreg fákats a tövük-ben kedves, szerény virágokat üel át. Pestről jövet, a közönséges lármából és a nagy mére-teikkel ható, olcsón kicifrázott bérpaloták kö-zül, a fül és a szem egyszerre érzi a különb-séget: itt más világ van, mint odalenn. És e nemes házak között, amelyek megkövetelik a csendet, most élet van, most zene hangzik s a zenébe belehangzik a betolakodó pestiek neve-tése. Fél egykor már sűrűn láthatók az embe-rek a Szent György-téren s amerre csak megy az ember, mindenütt a kíváncsi kérdést hallja:

— Mikor jön már a banda? . . .

A banda! A bandát várják, amely vig mu-zsikájával, friss indulóival és pezsgő gavottjai-val megélénkíti ezt a nyugodalmas tájat; — s csakugyan, az *Albrecht-ut* fái felől már idehar-sognak a trombiták és a kürtök s minden ütemnél mintha hallanók a katonák szabályos lépéseit is. Két perc és a Szent György-térbe torkoló Színház-utca elején feltűnik a dirigáló őrmester s utána a banda, amelyet vagy száz gyerek követ, akik feszesebben, kimértebben tartják a lépéseket, mint maguk a katonák.

A banda odaér a Szent György-térre s disz-ruhás rendőrök elállják a királyi palota felé vezető utat. Néhány kíváncsi asszony majdnem sirva könyörög a rendőrnek:

— Eresszen be, biztos ur, még sohasem láttam, hogy váltják föl az őröket . . .

A rendőr oda se néz. Szigorúan mondja:

— Nem lehet; menjen tovább asszonyág.

A banda ezalatt már majdnem benn van a királyi palota előtt. A réztrombiták szikrákat vet a déli nap s úgy csillognak, mintha szin-aranyból volna valamennyi. A bandát követik a katonák, akik most mennek az őrségre, de egy vezényszóra hirtelen elválnak egymástól s nemsokára megállnak mindnyájan, a katonák is, a banda is. A katonák a banda előtt álla-nak, néhány vezényszó hangzik el gyorsan egymásután, a katonák egyszerre a földre eresztik a puska agyát s a banda játsza a — *Gotterhaltét*.

Csilligó ünnepiességgel halad tovább min-den: a régi örök sorakoznak s az újak elfog-lalják a helyüket. A közönség messziről nézi őket s az asszonyok oda vannak a bámullattól:

— Milyen szép . . . milyen szép . . .

Diákok, könyvekkel a kezükben, ahogy most jöttek az iskolából, lihegve szaladnak oda s meglepődötten mondják:

— Éppen jókor jöttünk. Nem késtünk el.

A banda már kifelé tart a Szent György-tér felé. A tér közepén kottaállványok; egy perc alatt mindenki megtalálja a helyét s főlharsan egy induló pattogó zenéje. A közönség körülállja a bandát s a gyerekek csudálkozva nézik a nagy réztrombitákat, a nagydobot s a cintányérokat, amelyeket olyan ritkán akar csak összeütni egy nagy bajuszu katona. Pedig ők azt várják legjobban.

Két kis diák áll mellettem.

— Hallottad a Gotterhaltét? — kérdi az egyik.

— Hallottam.

— Hát mért kell nekik még mindig játszani?

A másik nem felel. Körülnéz s a szeméodatéved az egyik utca-táblára.

— Ez a Szent György-tér — mondja lassan — itt fejeztette le ötödik László, a második Habsburg-király Hunyady Lászlót.

— Itt? — csudálkozik a másik és kíváncsian nézi a házakat, a József főherceg palotáját, a honvédelmi minisztériumot, mintha azok már tanui lettek volna ennek az eseménynek.

A banda játszik, az induló ütemei egyre gyorsabban követik egymást, — ők erről beszélnek tovább s az arcuk olyan komoly, mintha valami nagy kérdést akarnának elintézni. A banda körül pedig mindenki jókedvű, mindenki nevet, vele énekelnek a banda játékaival és a gyerekek nagy buzgósággal verik a taktust. Zaj van, lárma van, — néhány napra bevonult az élet a várba.

HIREK.

Bánffy Dezső báró nagybeteg.

(Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest február 25

A magyar-osztrák monarchia politikai életének rendkívül nagy és jelentős szerepvivője vivja a halállal kemény tusáját. Eszméletlenül, lecsukott szemekkel fekszik budai palotájában Bánffy Dezső báró, Magyarország egykori miniszterelnöke, a legbátrabb, ősmagyar érzésű, tisztalelkű politikus-egyéniségek típusa.

A betegség szinte nesztelenül kuszott fölrá és elsorvasztotta erejét. Hetek óta kelfekszik, tegnap pedig vad erővel rontott rá a baj. Elvesztette eszméletét és családját, meg az egész magyar politikai világ szívszorongva lesik az orvosok nyilatkozatait.

Bánffy betegségről ezek a táviratok érkeztek:

Budapest (feladatott délután egy órakor) Bánffy Dezső báró súlyos betegen fekszik Bimbó-utca 7. szám alatti palotájában. A bárónak véredényelmeszedése van és állapota rendkívül aggasztó. Orvosai Jendrassik tanár, Tihanyi dr. és Szöllösy azonban biznak a felgyululásában. Egy orvos állandóan a beteg oldalánál van.

Budapest, (délután 5 óra.) Bánffy Dezső báró állapota késő délután válságosra fordult. Orvosai tanácsára a család táviratilag Budapestre hívta a nagybeteg két vidéken lakó fiát, Bánffy Kázmér báró alsófehérmegyei alispánt és Bánffy Ferenc báró főrendiházi tagot. A kezelő orvosok véleménye szerint Bánffy Dezső állapota igen súlyos és aggodalomra ad okot. A báró nem ismeri fel környezetét, családját tagjait sem és beszélőképességét nem nyerte vissza.

Budapest (éjjel 12 óra) Bánffy Dezső báró állapota az est folyamán nem változott. Orvosai állandóan ágya mellett vannak. A veszély nem imminens, de állapota mégis aggodalomra ad okot. A beteg állandóan eszméletlenül fekszik.

— Időjárás. E hó 25-én az időjárás: változékony, szeles, elvéve csapadék, hűvös.

— A király állapota. Budapestről jelentik: A király kitünően érzi magát. Ma délután 1 óra után a budavári királyi palota kertjében majd egy óráig tartó sétát tett.

— A francia kormány lemondott. Párisból jelentik: Briand miniszterelnök ma benyújtotta Fallieres elnöknek az egész kabinet lemondását. Fallieres kérte Briandot, hogy kabinetjével maradjon meg hivatalában. A miniszterelnök erre minisztertanácsot hívott össze, amely elhatározta, hogy csak Brun hadügyminiszter temetése után hétfőn fog határozni.

— Meghívás. A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság február hó 27-én (hétfő) délután 5 órakor a városháza tanácstermében ülést tart, melyre t. bizottsági tag urat van szerencsém tisztelettel meghívni. Kovács Vince biz. elnök.

— Főpapak kinevezése. A Zeitznek azt jelentik Budapestről, hogy a legközelebbi napokban jelennek meg a hivatalos lapban a már régebben jelzett főpapi kinevezések. Csernoch János esanádi püspököt kalocsai érsekké, Széchenyi Miklós gróf győri püspököt nagyváradai püspökké, Glottfelder Gyula egyetemi tanárt győri püspökké, Váradi L. Árpád kultuszminiszteri tanácsost esanádi püspökké, Andor Györgyöt a hercegprímás irodaigazgatóját kultuszminiszteri osztályfőnökké nevezte ki a király.

— Küldöttség Hunyadmegyéből. Budapestről jelentik: Hunyadmegyéből ma nagyobb küldöttség tisztelettel a miniszterelnöknel. A küldöttséget Ajtay Aladár volt képviselő vezette, aki hangoztatta, hogy a hunyadmegyei vizsgálat csak kisebb hanyagságot derített ki. A vármegye nem rosszabb a többinél, ezért nagyon érzékenyen érinti a megye közönségét, hogy a lapokban kipellengérezik. A vizsgálat megbontja a megye békéjét; kéri, hogy a vizsgálatot hagyják abba. A miniszterelnök válaszában kijelentette, nem az a célja, hogy az ot-tani világot elsöpörje, hanem, hogy az eltévelyedőket jó utra terelje. A vizsgálatot feltétlen folytatni kell s folytatni is fogja, de köz-megnyugvásra akarja befejezni, hogy ezáltal helyreállítsák a vármegye békéje.

— Ujságkiadók gyűlése Aradon. Az Ujságkiadók Országos Szövetsége holnap, vasárnap délután három órakor Aradon választmányi ülést tart, amelyen gyurgyokai Zilahy Simon elnök vezetésével több budapesti és vidéki kiadó megjelenik. A vendégek közül ma este megérkezett Zilahy elnök és Marton Sándor dr., a szövetség ügyésze. A kiadók valószínűleg több fontos határozatot fognak hozni.

— Kegyetlen leányok. Nagyváradai tudósítónk táviratozza: Érvaszd községben néhány héttel ezelőtt meghalt özvegy Boros Péterné. Utólag kiderült, hogy az asszony leányai, Teréz és Etelka, valamint veje, Sinvaka Demeter okozták a halálát. Az öreg asszony ugyanis betegeskedett és ezért egyre jajgatott, nyugt. A leányai rákiáltottak, hogy ne jajgasson, mert kiteszik az óiba és fenyegetőzésüket be is váltották: a szerencsétlen beteg asszonyt kitétték az óiba, a hol megfagyott. A halottat most exhumálták. A kegyetlen leányokat le-tartóztatták.

— Bombamerénylet Apponyi ellen. Tudva-levő, hogy Apponyi Albert gróf néhány héttel ezelőtt kiutazott Amerikába és ott meglátogatja a magyar kivándorlottakat, hogy az őshazához való ragaszkodásra buzdítsa őket. Az amerikai magyar szociálista csoportok nehéz akadályokat gördítenek a kiváló szónoki képességű magyar politikus honmentő szándéka elé. Chikágóban például uton-utfélen megtámadják és véres harcok keletkeznek az utcán. Ma olyan távirat érkezett, hogy Apponyi ellen bombamerényletet terveztek, de a rendőrség idejében leleplezte a merénylőket. A szociálisták az alá a pódium alá, amelyen Apponyi-uk előadást kellett tartani, három bombát helyeztek el. A bombáknak akkor kellett volna felrobbanni, amikor Apponyi másfél óráig beszélt. A rendezők legalább úgy állították be a robbanó szerszámot; de a rendőrség megtudta ezt és elkobozta a bombákat, amelyek felrobbanásuk esetén több embert megölhettek volna. Apponyit emiatt állandóan nagy rendőrcsapat kíséri és a támadókat sorra letartóztatja.

— Bezárt iskola. Tisch Mór dr. tisztí főorvos ma előterjesztést tett a polgármesternek, hogy az Erzsébetvárosban egyre terjedő kanyaró járvány miatt rendelje el a Kapa-utcai elemi iskola három osztályának bezárását. A polgármester ma intézkedett, hogy az iskola első, második és harmadik osztályában az előadásokat további intézkedésig beszüntessék.

— A katolikus kör új háza. Nemrégiben hirt adtunk arról, hogy az aradi autonóm katolikus kör megvette a Széchenyi-u. 3. számú házat. A napokban költözött be a kör új helyiségébe, amelyet fényesen berendezett. Az egész házat a kör helyiségei foglalják el. A tágas kapualyból fedett üveges folyósóra jutunk, amelyből az előszoba nyílik. Az előszobából a kör irodájába nyílik az ajtó. Az irodának folytatása a könyvtár. Ugyancsak az előszobából nyílik a kártyaszoba is. Az utcai fronton három terem van, a kártya, a biliárdszoba s az olvasóterem. A termek nagyon szépen, izlésesen vannak berendezve, elegáns butorokkal felszerelve. A játékszobák és a fedett folyosó között foglal helyett a legtágasabb terem, a társalgó. A kör vezetősége nagy tervekkel foglalkozik, amelyek mind a tagok kényelmét szolgálják. Ugyanis a közeledő tavaszon az üveges folyosót is bebutorozzák s a szellős, tágas helyiség nyári hűsítő lesz. A hatalmas udvart parkirozni fogják, azonkívül pedig tennis grounddal és kuglizóval szerelik fel. A vezetőség a közeljövőben nagyobb szabású változást is akar a házon tenni; még pedig azt, hogy egy emeletet huznak a mostani földszint fölé s egy nagy termet csinálnak az emeleten, mintegy 400 négyzetméter nagyságú, amelyben a körbeli felolvasásokat és hangversenyeket fogják rendezni. A kör új helyiségeit holnap vasárnap délelben Lakatos Ottó dr. rendfőnök felszenteli.

— Öngyilkos kereskedő. Gyuláról jelentik: Maár Ferenc kefekötő nemrég üzletet nyitott Gyulán s több ezer korona értékű árut vásárolt össze hitelbe. Maár négy hét előtt megnősült de hozományából nem tudta hitelezőit kielégíteni. Egymásután jöttek a felszólító levelek és peresítések, de a szorongatott embernek nem volt miből fizetnie. Csütörtökön délután egyik nagyváradai cég ügyvédje foglalni ment az üzletbe, de kérte a kereskedő, hogy várjon nála, 400 koronát lefizet. Az ügyvéd ebbe belement és Maár eltávozott az üzletből azzal, hogy rögtön hozzá a pénzt. Mivel a kereskedő estig nem tért vissza, keresésére indultak és megtalálták a sarkadi erdőben átlótt mellel, holtan.

— **A délvidéki katonaszabadtók.** Titelből jelentik: A délvidéki katonaszabadtás ügyében letartóztatott Szubotin Szeptó mozsori kovácsmestert és ügynökeit Potos Rada csurgói, Iics Szeptóvár zsablyai és Csevoszaly Gálya sakkasszentgyörgyi gazdálkodókat a vizsgálat során többször kihallgatták. A vallomások következtében eddig huszonnégy letartóztatás történt, de még vagy negyven várható. A katonaszabadtók üzelmére besugás útján lett figyelmessé a csendőrség és határrendőrség. A katonai kórházban egy trachomás katona mesélte el hozzátartozóinak Szubotin bandájának működését, akik aztán a csurgói korezmában beszéltek róla. Szubotin Szeptó már bevallotta, hogy 1904-ben végezte az első operációját. Egy marék svédgyufa fejét választóvízbe mártotta, az oldatot a paciens fülébe öntötte és addig tartotta ott, amíg a füldobot át nem ette. Az operáció sikeréről úgy győződött meg, hogy befogta a paciens orrát, száját és akkor a fülében sipoló hang hallatszott. Azóta rendszeresen foglalkozott a katonaszabadtással, úgy, hogy nagyobb vagyonra tett szert. Az operációhoz szükséges választóvizet a zsablyai gyógytárban vásárolta. A nyomozás tovább folyik.

— **Lovasbravur az iskolában.** Esztergomból írják, hogy ott egy jókedvű kávéházi társaság fogadásából nem mindennapi dolog történt. A kávéházban katonatisztek és intelligens polgárok mulattak együtt s eközben szóba került, hogy egy huszartiszt nem égen Nagyváradon föllovagolt az emeletre.

— **Hiába.** — jegyezte meg egy reáliskolai tanár — lovagolni csak a huszárok tudnak igazán.

Az esztergomi 76-os gyalogezred egyik jelen volt főhadnagya, galántai Balogh Béla erre megjegyezte, hogy a bakatisztek között is akadnak jó lovasok. A tanár ebben ké ekedett, mire Balogh főhadnagy fogadást ajánlott, hogy másnap reggel föllovagol a reáliskola első emeletére. A tanár állta a fogadást. Másnap délelőtt erős lódobogás és nyertés hangzott a reáliskola emeleti folyosóján. Balogh főhadnagy, aki különben az ezred tisztikarának egyik legjobb lovasa, lován csakugyan fölnyargalt a nyaktörő lépcsőn az első emeletre s ott lovát megfordítva, azon mód le is ment lóháton a földszintre. Balogh főhadnagy ezzel bebiz nyitotta, hogy a gyalogos tisztek között is vannak jó lovasok és a fogadást is megnyerte.

— **Takács Zoltán újabb pénzhamisítása.** A múlt év nyarán a budapesti rendőrség megtudta, hogy Takács Zoltán Londonban két magyar emberrel, Albrecht mérnökkel és egy Réter nevű volt budapesti tűzoltóval szövetkezve egy kibérelt villában magyar bankókat hamisítanak. Az angol rendőrség Albrecht mérnököt és Pétert letartóztatta, Takács Zoltánnak azonban sikerült Svájcba szöknie. Ugy látszik Takács azóta se mondott le a bankóhamisításról, mert a zürichi rendőrségtől ma a következő távirat érkezett a budapesti rendőrfőkapitányságra: Néhány hónappal ezelőtt a magyar hatóságok kérték Takács Zoltán dr. kiadatását, a szövetség tanács akkor megtagadta a kérelem teljesítését és szabadlábra helyezte a vizsgálati fogságban levő Takácsot, aki azóta hamis név alatt a Zürichi tó mellett levő Zollikonban tartózkodott. Takács Zoltánt tegnap újra letartóztatták okirathamisítás miatt. Lakásán a rendőrség házkutatást tartott és ez alkalommal jól felszerelt pénzhamisító műhelyt találtak nála, amely különösen osztrák és magyar ötven koronás bankók gyártására volt felszerelve.

— **Óltár helyett a halálba.** Nyitráról jelentik: Banyó István tegnap Nagytapolcsányból Kovarcra ment, hogy ott esküdjét megtartsa. Útja a Nyitra folyón vezetett keresztül, a melybe véletlenül beleesett és a víz befult.

— **Az első osztrák virilista.** Meghalt a monarchia pénzkirálya, báró Rothschild Albert és az ujságok elparentálták úgy, amint azt legendás hírre megkövetelte. Miután már minden anekdotát megirtak az ő és családja életéből, amit nagyközönséget érdekelhet, most azt számolgatják, hogy milyen vagyon maradt az öreg báró Rothschild után. A múlt héten történt becsléseket — írják — nem lehet hitelesnek elfogadni s így a hétszázmillióra becsült hagyaték összegéhez sok szó fér. A végrendeletet ugyan felbontották már, de azért most is csak kombinációk alapján lehet az elhunyt báró vagyonának nagyságáról beszélni. Az osztrák fináncok majd kiszámítják pontosan, hogy mennyi lesz, most még csak annyit lehet látni, hogy 100—150 millióval több maradt, mint a halálát követő napokon emlegették. Igen valószínű, hogy ő fizetett a legnagyobb összeg után **jövedelmi adót** Ausztriában. Az 1909 évről most került nyilvánosságra az Ausztriában fizetett jövedelmi adók kimutatása. Azok között, akik 200.000 koronánál magasabb jövedelem után fizetnek adót — nem sokan vannak ilyenek Ausztriában összesen: 455. — az első 23 millió korona jövedelem után van megadóztatva; és pedig 1,154.300 korona adóval. Azt mondják, hogy Rothschild Albert báró volt ez az első „virilista”. Utána a legnagyobb bevallott jövedelem 4.4 millió, melyre 219.300 korona adót vetettek ki. Pedig a jövedelmi adó nem is lehet mérték a Rothschild-vagyon megállapítására. Egész sereg kastély, vadászterület tartozott az elhalt báró vagyonához, amik egyszóval semmi jövedelmet nem hajtottak, ami után tehát jövedelmi adót sem fizetett. Ellenben a hagyaték szempontjából ezek nagy összeget jelenthetnek.

— **Házasság.** Plesch Lipót magy. áll. vasuti hivatalnok ma köt házasságot Keleti Terikével Békéscsabán. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Az elrontott gyomor,** mely porokra és cseppek használatára csak lassan javul, a természetes Ferencz József-keserűviz tisztító és elvezető hatása folytán könnyen gyógyul. A felfúvódás, égésérzés és ideges fejfájás már az első dagolás után megszűnik. Rendszeres használat mellett a valódi Ferencz József-víz az egész emésztőcsatornát keresztülmosva, még nagyevőknek is lehetetlenné teszi újabb kellemetlenségek képződését Dr. Jules Félix, brüsszeli királyi orvos és a Szent Gertrude kórház igazgatója, a valódi Ferencz József-keserűvizet „a legeslegjobb gyomorerősítő hashajtók egyikének tartja.” — A gyógytárakban, és a fűszerüzletekben kapható. 24—VIII.

— **A fojtogató fia.** A múlt évben Arad megyében egy fojtogató banda garázdálkodott, melynek vezére Gecsei Sándor volt. A csendőrség megtalálta Gecseit, de mikor el akarta fogni, az felakasztotta magát. Tizenhárom éves fiát a kovácsházai gyermekmenhelybe adták. Tegnap a fiut valami tanukihallgatás miatt megidézte a makói csendőrség. Mikor azt olvasta az idéző íráson, hogy „különbeni elővezetés terhe alatt” tartozik megjelenni, annyira megijedt, hogy kötéllel felakasztotta magát a padláson.

— **Lövöldöző katonatiszt.** *Wilhelmshavenből* táviratozzák: Egy mulatóban tegnap éjjel Berger és Oppolsky tengerésztisztek mulattak, mindketten polgári ruhában. Mulatozás közben Oppolsky összeszólalkozott egy kereskedelmi utazóval, aki a tisztet arcul ütötte. Oppolsky rá akarta vetni magát az utazóra, de ebben a jelenlevők megakadályozták. A két tiszt erre hazament, egyenruhát vettek fel és úgy mentek vissza a mulatóba. Oppolsky ráakarta venni az utazót, hogy adja át névjegyét, amit az megtagadott, mire a tiszt többször rálőtt, de egyszer se talált. Egyik golyó azonban a mulatóban alkalmazott egyik leányt halálosan megsebezte.

— **Eléggett munkásleányok.** *Bukarestből* jelentik: Tegnap itt szerencsétlenség történt. Négy fiatal leány egy asztal mellett dolgozott petróleum mellett. Vigyázatlanság következtében felborult a lámpa, a leányok ruhája meggyuladt, úgy hogy nem tudtak elmenekülni és mind a négyen elégttek.

— **Mit nem viselnek a nők.** Akármennyire tékozlónak szokás tartani az elegáns párisi nő toalettdolgaiban, a valóság az, hogy ruhára nem igen költ többet, mint más városok elegáns női. Csak a toalettdolga kiadásai rugnak néha óriási összegre. Például hihetetlen értékű keztűt és fátölt tud elfogyasztani — ha divatban vannak ezek a dolgok. Most azonban először is kiment a divatból a keztűviselés, kiszorította az óriási muffok divatja. És nem viselnek egyelőre fátölt sem. Először, mert a prémtocque-ok bájából sokat elvesz, másodszer, mert olyan bluzokat viselnek, amelyekben a fátölt megkötéséhez szükséges mozdulat lehetetlen. De a tavasszal vissza fog térni a keztű és a fátölt, — ha másképpen nem, kalapdisznek. Már a télen viseltek fehér glacébőr-diszítést kalapokon és tavasszal kalapra meg majd a fátöltből lehet csokrot csinálni. A női divatban, mondja erre egy párisi „divatszellelem” nem vész el semmi.

— **Eltoloncolt előkelő hölgy.** Szegedről jelentik: A rendőrség ma egy előkelő francia származású öreg hölgyet toloncoltatott el a városból. Albert Félixné, aki Szegeden Madame d'Albert néven ismertek, nevelőnő volt. Az ötvenöt éves asszony nem régen került ide, legutoljára egy gyógyszerész gyermekeinek volt a nevelőnője, de mintegy másfél héttel ezelőtt otthagya az állását. Nem volt pénze, nem tudott senkihez sem fordulni, egy szép napon elment hát a Tisza-szállóba, ott szobát bérelt. Vagy egy hétig lakott a szállóban, de ez idő alatt sem a szoba árát, sem az élelmezést nem fizette meg. Nem volt pénze. Irt levelet a budapesti francia konzulnak, Fontenay vicomtenak, akitől pénzt kért, de a konzul nem teljesítette a kívánságát. Szegény d'Albert nagyon kényelmetlenül érezte magát. Közben beteg is lett, ágyba dőlt és a szálló-tulajdonos jószívűségét bizonyítja, hogy mindennel mégis ellátta. Tegnap azután a nevelőnő maga üzent Somogyi Szilveszter dr. főkapitánynak, hogy küldjék Budapestre, ahonnan majd a konzul segítségével haza kerül Párisba. Somogyi Szilveszter dr. teljesítette is a kérését, kikísértette az asszonyt az állomáshoz, ott a rendőrbiztos másodosztályu jegyet váltott és azóta Madame d'Albert már Budapesten is van. A nyomorba jutott nevelőnőnek nem volt mindig ilyen a sora. Valamikor — tizenöt-husz esztendővel ezelőtt — híres, ünnepezt szépe volt a franciák léha fővárosának, Párisnak. A férje, Albert Félix, magasrangú államférfiu volt, aki politikai szereplése révén híres emberré lett. Tényező lett minden mozgalomban, de vagyont nem gyűjtött és amikor meghalt, a legnagyobb nyomorban hagyta özvegyét. Albertné szegylete, hogy nyomoráról azok az emberek szerezzenek tudomást, akik azelőtt állandó vendégei voltak a szalonjának és ezért külföldre ment, ahol abból tengette életét, hogy mások gyermekeire vigyázott és francia leckéket adott.

— **Meghívó.** Az „Aradi Jégászegylet” március hó 19-én d. e. 11 órakor az Aradesanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájának első emeleti dísztermében rendes évi közgyűlést tart, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom. A közgyűlés napirendje a következő: 1. A választmány évi jelentése. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1910. évi számadásokról. 3. Folyó évi költségvetés megállapítása. 4. Számvizsgáló-bizottság megválasztása. 5. Netáni indítványok. Fábian Lajos dr. egyleti elnök.

— Az életunt önkéntes. Budapestről jelentik: *Biró Imre* tüzerönkéntest, a ki tegnapelőtt öngyilkos lett, ma délután temették a katolikus egyház szertartásai szerint. Az önkéntes, a ki diplomás mérnök volt, idegbaja miatt oltotta ki életét. A katonaságnál jeles minősítése volt, de betegsége miatt maga az ezredparancsnokság kérte, hogy könnyebb szolgálati nemhez helyezték át. Az utóbbi időben többször mutatkoztak rajta az elmezavar tünetei és ezért megfigyelés alatt állott. Az öngyilkosság napján panaszkodott barátainak, hogy nem bír tanulni, annyira fáj a feje és gondolkodási képességét teljesen elvesztette. Érdekes levelet hagyott hátra, amelyben ezeket írta:

— A szüleim gondosan neveltek és én annyira tiszteltem őket, hogy egy pillantásuk elegendő volt ahhoz, hogy jó legyek. Szegény anyám rendkívül ideges asszony és én is, különösen azóta, mióta sarlachba feküdtem.

— Utálom a tingli-tanglikat és csak az Operaházat és Nemzeti Színházat szeretem. A férfiakat gyűlölöm, mert rossz karakterűek, a nőket tiszteltem, le...

A levél többi része is igen zavaros. Nyilvánvaló, hogy súlyos idegbetegsége miatt vált meg az élettől.

— Egy kis leány viszontagságai. Kaposvárról irjak: Négy esztendővel ezelőtt vándorolt ki Amerikába *Pratics Mátyás* szegény iparos Barcsról feleségével és három kis gyermekével. Negyedik gyermekét, az akkor még 10 esztendőös *Böszikét* Vizváron lakó nővére, özv. *Lovrencs Józsefné*, *Pratics Mária* gondjaira bízta az apa. Özv. *Lovrencs Józsefné*nek, aki a kis *Böskét* 4 évig nevelte, a horvátország *Kaproncán* van egy nőtestvére, *Pratics Róza*, aki *Denc Károly* felesége, *Róza* asszony már 40 éves, elvirult nő, — ellenben a férje *Denc Károly* 28 esztendőös fiatalember. Ez a házaspár a télen látogatóban volt *Vizváron Lovrencsnénál*. Ekkor megtetszett *Denc Károlynak* módfelelt a friss, úde testü, szépen fejlett 14 esztendőös leányka, az ő kis sógoróje, a *Böske*. Mikor vissza akartak utazni *Kaproncára*, a szerelemre gyuladt fiatal férj addig kérlete a feleségét és *Lovrencsnét*, hogy elvihessék *Kaproncára* a kislányt, míg az asszonyok beleegyeztek, nem is gyanítva, hogy *Dencnek* szerelmes szándékai vannak *Böskével*. *Kaproncán* azonban megföldözött a feleség, hogy az ura erőszakkal bűnbé akarja csábítani az ő kis hugát. Nyomban irt hat *Vizvárra* testvéreinek, hogy vigye haza a leánykát. *Lovrencsné* el is utazott *Kaproncára* s minthogy szép szerével nem lehetett, — kénytelen volt egy éjjel megszöktetni *Denc* mellől *Böskét*. Azonban a leánykát mégsem sikerült végképpen megszabadítani a szerelmes embertől. Ez az ember ugyanis módfelelt fölháborodott azon, hogy elszöktették, ellopták közeléből az ő szerelme tárgyát, *Böskét* — és elkekeredett dühében addig kintozta a feleségét, míg a szerencsétlen asszony egyszer csak arra határozta magát, hogy visszazökteti a kislányt, a „családi békeesség” kedvéért. *Denc* e célból a múlt héten szombaton tényleg *Vizvárra* utazott és a kis *Böskét* megszöktette. Azóta a leány *Kaproncán* van. *Lovrencsné* a másnap maga utazott el a megszöktetett leány után *Kaproncára*, de nem a testvére, sem a sógora nem vitak hátandók visszaadni *Pratics Böskét*. *Lovrencsné* erre a rendőrségnél tett jelentést, ahol *Denc Károly* és szöktető felesége ellen nyomban megindították az eljárást családi állás elleni kintagás miatt. A megszöktetett leánykát *Denc* kértől azonnal elvette a rendőrség és a pör eldőltségig egy polgári családnál helyezte el.

— Egy okos fejccimmel érdekes könyvecske jelent meg most, amely a háztartásban csaknem nélkülözhetetlen. *Oetker A. dr.* gyártmányának leírását tartalmazza a kis könyv, amelyet bárki díjtalanul megkaphat. A háztartásban szükséges recepteket tartalmazó könyvet *Oetker* mindenkinek megküldi, ha az *Aradi Közlönyre* való hivatkozással egy levelezőlapot kér tőle. A könyvecske szerzőjének ez a címe: „*Oetker dr., Baden Vien.*”

— Hölgyeim! Van szerencsém a t. helybeli és vidéki hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a világhírű frankfurti női costum modell kiállításról haza érkeztem és a személyesen vásárolt magyar és angol kelmék nagy választékban már megérkeztek. Egyben értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy mint azelőtt, most is elvállalok facon készíttést is. Costümöket 90 koronától kezdve készítek. Külföldi utamon a szoknyanadrág készíttését is tanulmányoztam. Kiváló tisztelettel, *Huppert Henrik* angol női szabó. Arad, Szabadságtér 11. sz. 830

— Ha súlyt helyez egészségére, úgy legyen mindenkor háztartásában egy üveg *lysoform* fertőtlenítő szer, mely rugályos betegségeknél, valamint irrigációra nélkülözhetetlen. Ingyen és bérmentve küldjük meg bárkinck „Egészség és Fertőtlenítés” című érdekes könyvünköt *Dr. Kelti és Murányi* vegyészeti gyára *Ujpest. 6962*

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 25-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságot kötöttek jelentettek: Született: *Fodor Adolf* magánkutatónak *Etelka* nevű leánya. *Biró Márton* postai alkalmazottnak *Katalin* nevű leánya. *Tasi Mihály* vasuti fűtőnek *Mátyás* nevű fia. *Szűcs Gábor* kocsisnak *Erzsébet* nevű leánya. *Mari Pál* napszámosnak *Mária* nevű leánya. *Magyari Ferenc* kovácsnak *József* nevű fia. *Karlak Vazul* asztalosnak *Mária* nevű leánya. *Lehoczky József* férfiszabónak *Lajos* nevű fia. *Kiss János* gyári munkásnak *Margit* nevű leánya. *Standl Béla* asztalosnak *Béla* nevű fia. Meghalt: *Wagner Róza* 16 éves leány. *Gruber Sándor* 3 éves fiú. *Roth Bernát* 80 éves házaló. *Szabó Aranka* 12 éves leány. *Vidor Józsefné* 22 éves egyházi karnagy neje. *Lupsai Sándor* 4 hónapos fiú. Özv. *Kis Józsefné* 73 éves ácssegéd neje. Házasságot kötött: *Nadasán Vlada* kovácsmester *Herlo Zsófiával*. *Pellian Artur* acsev. hivatalnok *Orody Alojziával*. *B Nagy Ferenc* napszámos *Varga Juliannával*. *Kis Sándor* géplakatos *Hunyadi Erzsébettel*. *Hangrad József* kereskedő *Gyurits Máriával*. *Vigh András* főkalauz *Tosony Arankával*. *Barna János* napszámos *Macean Katalinnal*.

Discretió mellett azonnal és olcsón készítt mindennemű írásmunkát és sokszorosítást *Ziffer Sándor* írógépvaladata *Forray utca, gr. Hunyady-palota. 683*

— Legujbb női bőr és selyemtáskák oldal, szivar és pénztárcák, hajdíszek, sátabotok, illatszerek megérkeztek és olcsó árban lesznek eladva *Hegedüs Gyula* üzletében, *Aradon, Andrassy-tér 15. Telefon 506. 228*

— Francia nikorok legbizsabb készíttésére — házilag a nikor aroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek és Weisznál. 201*

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékshomós)	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	151
Nyomda	151

TANÜGY.

(—) Áthelyezett torna'caár. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kocza Géza* soproni állami főreáliskolai r. tornatanítót az aradi állami főreáliskolához helyezte át.

(—) Ünnepelel a liceumban. Ma délután fél öt órakor tartja az állami főreáliskola gyorsiró-

köre nagyszabásu ünnepelelét a liceum disztermének külön ez egy alkalomra villanyvilágítással ellátott szinpadán.

TARKASÁGOK.

(Az elveszett renomé.) Egy aradi hivatalnokkal történt. A minap kétségbeesetten rohant haza és jajgatva panaszkodott a feleségének:

— Nem mehetek többet a barátaim közé. Tönkre vagyok téve elvesztettem a renomémat.

— Mi történt fiam?

— Az az átkozott cseléd! Elmondta a barátom cselédjének, hogy a múlt héten zálogba akartunk tenni a jeggyürünköt. A cselédek aztán ott-hon megmondták a gazdájuknak. És most folyton ezzel heccelnek a kávéházban. Örökre elvesztettem a renomémat.

Épen legjavában toporzékol a férj, amikor megjelenik a szobában a cseléd. A férfi dühösen támad rá:

— Szentelen teremtés! Maga miatt elvesztettem a renomémat.

A cseléd nem felelt semmit, hanem letérdelt a földre és a diván alá nézett, azután kotorászni kezdett.

— Mit keres ott? — rivált rá az asszonya.

— A nagyságos ur azt mondta, hogy elveszett a renomé. Tegnap este láttam erre begurulni, valami kis fényes darabot. Talán az lesz az, ami elveszett.

(Vasuti baleset.) Vonaton folyt le ez a párbeszéd. Két ur a vasuti balesetekről társalgott.

— Én két éve borzalmas szerencsétlenségen mentem keresztül. Kisiklott a vonat és abban a kocsiban ketten haltak meg, amelyikben én utaztam.

— Én is nagyon kellemetlen vasuti baleseten mentem keresztül. A multkor *Fuméba* utaztam. Tudja, azon a vonalon egymást érik az alagutak. Szemben velem két hölgy ült. Egy fiatal, és egy vén, csunya. Egy hosszú alagutban előre hajoltam és átöleltem az egyik nőt. Erősen csókoltam. Ő vissza. Amikor az alagut végére értom, akkor láttam, hogy a csuf vén nőt öleltem-csókoltam. Ez volt életemben a legnagyobb vasuti szerencsétlenség.

(Aki rosszul számít.) Egy élelmesnek nevezett nagykereskedőről jegyezték fel ezt a bonmét.

A főkönyvelője januárra fizetésemelést remélt, de a főnök ur — mint mondani szokták — a fülét se mozgatta. Februárban aztán a főkönyvelő előbátorkodott a kérelemmel:

— Főnök ur azt hittem, hogy megérdemlem a fizetésemelést.

— Nem érdemli meg — felelte ridegen a főnök.

A főkönyvelő savanya arccal szólt:

— Ugy, akkor ugy látszik, elszámítottam magam.

— Persze, hogy elszámította magát — mondta a vasszivű kereskedő. — És tudja-e, hogy én olyan főkönyvelőt, aki elszámítja magát, nem használhatok. Elsején elmehet.

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatásu. — Természetes vasmentes savanyuviz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

Uj könyvek.

A világ története.

Írta: Márki Sándor dr.

4675 szöveggéppel, 49 fekete 16 színes, mű-melléklettel és 12 színes térképpel. Kiadta az Athenaeum két kötetben. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben: 24 kor.)

A nagy magyar olvasóközönségnek sohasem volt olyan szüksége egy jó világtörténetre, mint most. Mert sohasem hangoztattak előtte annyi jelzőt, mint napjainkban. A legkülönbébb pártok, irányzatok, áramlatok agitációjának hatása alatt ugyszólván teljesen elvesztette tájékozóképességét. Ahány jelző, annyi-féle tábor, annyi-féle tagolódik, annyi-féle forgácsolódik szét alkotó és teremtő ereje. Minden irányzatnak vannak hívei, de egyikhez sem csatlakozik a meggyőzötteknek olyan tömege, mely csak félig-meddig egységes közvéleményt képviselne, melynek munkája és összetartása a nemzet anyagi és erkölcsi tökéjét céltudatosan gazdagítana. A nagy zűrzavarban olyan hangra volna szüksége, amelynek tanítására mindenki szívesen halgat, és ilyen hang a világtörténeté. Az elfogulatlan história tanítása és utmutatása.

Sajnos, az eddig megjelent világtörténetek tanításából hiányzott valami, ami ránk, magyarokra nézve, csak félig tette gyümölcsözővé az egész emberiség fejlődésével foglalkozó historiai studiumát. És ez a valami: a magyar szempontoknak kiemelése volt.

Ezt a mulasztást teszi jóvá Márki Sándor most megjelent kétkötetes világtörténete. Az első magyar szívvel és magyar lelekkel megírt világtörténet. A kolozsvári egyetem tudós tanára ránk, magyarokra nézve, megbecsülhetlen feladatot oldott meg. Az egész emberiség fejlődésének menetét magyar szemüvegen keresztül mutatja meg. Ez az ut valóságos labirintus és Márki Sándor mégis megtalálja mindig azt a sokszor nagyon nehezen fölfedezhető eseményt, amely a mi speciális ügyeinkhez vezet el. Bámulatlan éleslátással figyel meg, hogy nagyon távoli történeti események hullámai mint juttatják utolsó gyűrűiket hazánkig és mint befolyásolják történetünket. Minduntalan új, eddig ismeretlen kapcsolatokra mutat rá, minduntalan rendkívül találó analógiákkal lepi meg olvasóit és egész történetünket kezdettől végig a világ históriájával való szoros összefüggésében tünteti fel. Mert nemcsak a külföldi eseményeknek és szellemi mozgalmaknak a mi fejlődésünkre tett hatását mutatja meg, hanem élesen domborítja ki azt is, hogy a magyar alakulásoknak, a magyar szellemnek milyen szerepe van a külföld történetében.

Az óriási anyagnak pontos ismerete, a tájékozódás biztossága mellett, magyar lelkesedés kellett ennek a munkának megteremtéséhez. Ez a história valóban sok mindenre megtanít bennünket, minek nemzeti munkákban hasznát vehetjük. Megtanít egyebek közt arra is, hogy semmi okunk sincs önérték nélkül minden előtt meghajolni ami „nyugatról” jön, megtanít arra, hogy a népek nagy versengésében mi is megállottuk helyünket, hogy nem csak kaptunk, hanem adtunk is, hogy a magyar dolgozó kéznek, a magyar észnek nyomai ott vannak mindenütt a művelt népek történetében. Rámutat politikáinknak sok olyan hibájára, amelytől maig sem tudunk szabadulni, társadalmi viszonyainknak nem egy ferdességére, mely ma is nagy fogyatékoságunk. De tanít bennünket akkor is, mikor telünk egészen távol álló eseményekről referál. Tanít történetünk hasonló mozzanataira való utalással és emeli önértékünket azzal, hogy más népek végzetes politikai hibáit tárva fel, kiemeli hogy hasonló körülmények között mennyivel okosabban cselekedtek a magunk politikusai.

Márki világtörténete fényesen megírta magyar történetet is egyuttal. Keret, amelybe szorosán beilleszkedik históriánk. De a mellett nincs hiján a történelmi objektivitásnak. Csakhogy ez a tárgyilagosság nem hideg. A hevíti egy meleg szívnek minden széppel és fenséggel való együttérzése, egy minden nagyszabású iránt fogékony figyelőnek lelkesedése. Szubjektívása szint az az eseményeknek, a nélkül, hogy meghamisítaná vagy eltorzítaná

azokat. Szint ad és érdekesen csoportosít. Am t elmond, úgy hat, mint a legérdekfeszítőbb elbeszélés. És szerintünk ez a helyes módja a történeti előadásnak és nincs nagyobb bűn, mint tudakossággal, a tények felsorolásával unalmassá tenni azt, a mi érdekes, ami nem is lehet érdektelen, mert hisz az emberiség életét tárja fel előttünk.

De értékes és iradalmunkban hízagpót-lóvá teszi Márki munkáját az is, hogy nem csak a tények története, hanem az emberiség kulturájának, művészetének, vallási mozgalmainak, szelleme minden megnyilatkozásának története is. A magával ragadó előadást hatásosan egészítik ki a szebbnél szebb illusztrációk, a világ legnagyobb művészeti remekeinek sikerült reprodukciói, régi maradványoknak, kultúrtörténeti érdekességeknek hű másolatai. Márki könyve nemcsak tulságos, nemcsak érdekesítő, hanem diszes könyv is egyuttal. Annaira szükséges, annyira hasznos, felfogásában és előadásában, írása módjában annyira magyar, hogy a legszelesebbkörű elterjedésre számíthat.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Arad birtokvétele.

Abból az alkalomból, hogy Aradváros a birtokvétele tervével foglalkozik, megfontolandó volna, hogy úgy a város, mint lakosainak, főképpen a jövőendő érdekeit tartva szem előtt, nem volna-e helyesebb mezőgazdasági birtok helyett, erdőbirtokot venni, vagy létesíteni a város közelében.

Magyarországnak majdnem összes nagyobb városa, mint: Budapest, Debrecen, Kassa, Kecskemét, Nagykőrös, Szeged, Szabadka, Kolozsvár, Brassó, Nagyszében stb., tekintélyes kiterjedésű erdőségekkel bir. Sőt igen sok kis városnak is, mint: Dobsina, Igló, Zolva, Korpóna, Nagyenyed, Szászváros stb. stb. számottevő erdőbirtoka van.

Igen fontos az erdőbirtok, különösen az olyan alföldi városokra nézve, melyeknek közelében, mértfoldekre kiterjedőleg, hiányoznak az erdők.

Arad ama kevesek közé tartozik, melynek ugyszólván semmi erdeje sincsen. Közelében van ugyan a Csála, de ez kinestári tulajdon. Ezt is a kiirtás veszedelme fenyegeti, ami Aradra nézve, úgy éghajlati, mint sok más szempontból is, felette káros lenne.

A nagy magyar alföldnek egyik mérhetlen hátránya és baja a nagyfokú fátlansága. Száz, meg száz négyszögkilométerekre terjedő területeken nemesak valamire való erdőt nem lehet találni, de még egyes facsoportokat is csak itt-ott látunk. Ez a körülmény a hegyvidéki erdőségek fokozott mérvben való kihasználásával és fogyásával folyton növeli ezt a hátrányt és fokozza a bajt.

Aradmegyének hegyvidéki részén még elegendő erdő van, de alföldi részén, éppen úgy, mint a szomszédos Békés-, Csanád-, Csongrád-, Jász-Nagy-Kun-Szolnok-, Torontál- és részben Temes megyében is, kevés az erdő, amely körülmény úgy éghajlatilag, mint közgazdaságilag, az összes alföldi gazdákra nem egyszer, végzetes csapásokat mér.

A magyar erdészet mind behatóbban foglalkozik az alföld fásításának a kérdésével s ezen a téren, úgy lehet, hogy már a közel jövőben nagyobb mérvű akció fog megindulni.

Nem tartom tehát időszerületlennek, Aradváros intéző köreinek a figyelmét már most felhívni arra, hogy városi erdő létesítésének, avagy megszerzésének a tervével foglalkozzék.

Mintegy természetesen alkalmas — és kínálkozik erre a Csála. Lehet, sőt valószínű, hogy a Csála megszerzése nem fog máról-hol-

napra sikerülni, de azért ezzel a tervvel, mint amely Arad jövőjére sokkal nagyobb fontossággal bir, mint a miként ma még gondolnák, folyton kellene foglalkozni. Mert nincs kizárva, hogy Arad városa olyan körülmények közé és helyzetbe juthat, hogy a Csálát városi erdőnek megszerezheti.

Ajtay Sándor,
erdőtérnök.

— Gyümölcsfatermesztő tanfolyam. A földmivelésügyi miniszter a gyümölcsfatermesztés iránt érdeklődő lelkészek és gazdák részére Budapestben és Kolozsváron 6-6 napos, tanítók részére Keszthelyen, Orosházán, Tordán és Lőcsén 10-10 napos gyümölcsészeti tanfolyam tartását rendelte el. A felvételnél azok a tanítók részesülnek előnyben, akik gazdasági ismétlő iskolát vezetnek s akik oly vidéken laknak, amely a gyümölcstermesztésre különösen alkalmas.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 25.

Amerika ¼-el magasabb. Kínaiat mérsékelt, vételkódv gyenge, 4 ezer mm. 5-1) fillérral olcsóbb.

As árak 50 kilónként számítva:

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Buza 1911. áprilisra 11 47—11 48 11 49—11 49		
Buza 1911. májusra 11 20—11 21 11 20—11 21		
Buza 1911. októberre 10 73—10 74 10 73—10 71		
Rozs 1911. áprilisra 8 07—8 08 8 08—8 09		
Rozs 1911. októberre 7 91—7 91 7 92—7 93		
Tengeri 1911. májusra 5 64—5 65 5 65—5 66		
Zab 1911. áprilisra 8 44—8 45 8 49—8 49		

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Febr. 25. —

Magyar aranyárjádék 4%	111 65
Magyar koronajárjádék 4%	91 90
Magyar koronajárjádék 5%	81 26
Magy. földterh. kötvény 4%	92 50
Csehszlov. földterh. kötvény	94 —
Magyar nyaroménysorsajegy kölcsön	273 —
Magy. és szegedi sorsajegy kölcsön	156 —
Csehszlov. sorsajegy papírban	93 —
Csehszlov. sorsajegy készpénzben	91 —
Csehszlov. sorsajegy aranyban	116 —
Csehszlov. koronajárjádék 4%	98 10
1900. évi csehszlov. államsorsajegy	163 —
Csehszlov. magyar bankreztvény	10 86
Magyar hitelbank-reztvény	866 —
Csehszlov. hitelintézeti reztvény	683 —
Csehszlov. magy. államvasuti reztvény	746 50
10 frankos arany (Napoleonkor)	19 01
Német birodalmi márká	117 25
London vista	241 —
Paris vista	94 92 1/2
2 márkás arany	28 47

Temesvári Lloyd-Társulat

termécszarnokának hivatalos árjegyzéke.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Febr. 25.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10 50—10 60
76	10 60—10 70
77	10 70—10 80
78	10 80—11 90

Buza (Temesvári keresk. ára):

75 kilogrammos	10 40—10 50
Rozs	7 00—7 10
Árpa	7 20—7 30
Zab	7 50—7 60
Tengeri(ul)	5 00—5 10

Budapest-kőbányai sertéskezelés

— Febr. 25. —

Magyar elsőrendű: Csoz uszák párokat 400 kilogrammon felül súlyban ———— Kisebb: Kisebb párokat 300—400 kilogrammig erjedő súlyban ———— Kis: Kis párokat 167—168 fillérig; fiatal uszák párokat 151—152 kilogrammig terjedő súlyban 168—171 fillérig; könnyű párokat 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 fillérig.

Sertéselészék: febr. hó 22. napján volt készlet 16146 darab, febr. 23. napján főtöltésűt 87 darab, febr. 23. napján elszállított 168 darab, febr. 24. napján uszák készletben: 16432 darab.

A készlet sertés uszák irányszata kellemesebb.

Felolós szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

utólérhetetlen
előnyei folytán
naponta milliók
isszák. Egyedül
igazi családi
kávé! Olcsó és
egészséges.

312-I.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1911. február hó 26-án:

Délután 3 és fél órákor mérsékelt helyárral:

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Leon Viktor. Zenéjét szerzte: Fall Leó. Fordította: Gábor Andor.

SZEMELYEK:

Lyssenweh	Beregi S.	Ruttersplatt	Várnay Jenő.
Jana, felesége	Dióssy Nusi.	Scrop, kalasz	Heltai Jenő.
Bakkensky	Polgár S.	Kravellelt	Cseh Ferenc.
Vander Loó	Sz Rontay B.	Martje, neje	Zalai Margit.
Leye ügyvéd	Herold E.	Ad-l	Szabó Erzs.
Deesteltonk	Vass Jenő.	Tjonger	Kahler K.

Kezdete délután 3 és fél órákor.

Este 8 órákor rendes helyárral:

B bérlet

B bérlet

A medikus.

Ételkép 3 felvonásban. Írta: Bródy Sándor. Rendező: Szendrey Mihály.

SZEMELYEK:

János	Beregi S.	Schwartz	Delly Lajos.
Arrak, szabó	Várnay Jenő.	György	Aitay Ödön.
Arrak Ada	Kristóf L.	Nagyfejő	Vass Jenő.
Ad l ügyvéd	Mazér F.	Furcsik	Kahler K.
Rubin, főorvos	Szendrey M.	Borcsa	Benk né.
Riza, leánya	Harmath J.	Piri	Zalay Margit

Kezdete este 7 és fél órákor.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. febr. 26-án, vasárnap

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Tavasz hírnöke. Színes látványosság. — 2. Pali a menyországban kacagató bohózat. — 3. A kis szob asz. Dráma. — 4. Savoyai hegyek. Látványosság. — 5. Párisi házasság. Bohózat. — 6. Vil gszentia: Johnson Jim világhírű amerikai box mérkőzése. A néger boxcajnok győzelme. A 75.000 korona kitűzött első díj nyertese. A verseny lefolyásáról ere-eti felvétel. Budapesten öt-szörös helyárral mellett mutatták, itt rendes helyárral.

Előadások d. u. 3 órától kezdve.

Egy hölgy

436

aki bőrének egészségben tartására figyelmet fordít, különösen a nyári szeplők eltávolítására, a bőr puhántartására és tenér taintjére és ezt meg is akarja tartani az csakis Steckenpferd-Lilientej szappannal mosakodik a (lófejű bot védjegyvel) Bergmann és tsa czég Teschen a/E. gyárából. Darabja 80 fillér, amely minden gyógyszárban és drogeriában kapható.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma vasárnap 1911. február 26-án:

A szerencsén Jack Johnsonnak

Burns és Jim Jeffries bajnokok legyőzőjének
Box-matche.

Az Apolló színház minden előadásán. A jelenkor legérdekesebb sporteseménye. — Műsoron: A leánykereskedelem.

Helyárral: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. 1-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 3 órákor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

NYILTTEN

6989

EGGER EMULSIO

csak a védjeggyel valódi!

Minden szülő adjon hideg időszakban gyermekeinek EGGER EMULSIOT, mert ez erősíti a gyermeket, előmozdítja a csontképződést, fejleszti és táplálja. Hatásos ellenszere a köhögésnek, gyomorrenyhésnek. Megbecsülhetetlen fogzás idején. Hírneves orvosok ajánlják, mert a legjobb csukamájolaj preparatum, nincs kellemetlen szaga, jótű, könnyen emészthető és elejét veszi a különféle gyermekbetegségeknek.

Egy üveg ára 2 korona a gyógyszerárakban.
Postán 3 üveget bérmentve 6 koronáért a pénz előzetes beutalása után vagy utólagos küld:

„Nádor-gyógyszertár”
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Ingyen és bérmentve küldjük a minden szülőnek nélkülözhetetlen írtat: „Hogyan védekezünk a gyermekbetegségek ellen?”
Kapható: Guterl Földes Kálmán gyógyszerésznél és Vojtek és Weiss drogeriájában. 6653

Szabó Károlyné szül. Lustig Etelka és fia dr. Szabó Frigyes fájdalomtelt szívvel tudatják a forrón szeretett, áldott lelkü férj, illetve apa

SZABÓ KÁROLY

f. évi február hó 24-én d. e. 9 órákor rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A boldogult földi maradványai f. 1911. évi február hó 26-án d. e. fél 11 órákor fognak Budapesten a rákeskereszturi új temetőben örök pihenőre tétetni.

Budapest, 1911. évi február hó 24.

Minden külön értesítés helyett.

828

Női zenekar a Royal-kávéházban

(a Boros Beni-téren)

március hó 1-től minden este.

Egyben tisztelettel hozom tudomására a n. é.

közönségnek, hogy Leó boszorkánymester ma,

vasárnap este tartja egyetlen

büvészesztélyét.

Szabad bemenet.

836

TANTÁL-LÁMPA

a legjobb fémszálas
izzólámpa.

ÁRAMMEGTAKARÍTÁS kb. 60%
FEHÉR FÉNNYEL ÉG. RÁZKÓDÁSOKNAK ELLEN ÁLL. IGEN TARTÓS.
MINDEN HELYZETBEN KIFOGÁSTALANUL ÉG. NAGYOBB RENDELÉSEKNÉL M A G A S ENGEDMÉNY.

Megrendelhető: 6901

Magyar-Siemens-Schuckert-Művek-nél
Budapest, Lipót-körút 5.

Dr. WERNER SÁNDOR

abudapesti Szt. Rókus és Szt. István kórház éveken át volt orvosa

urologus és bőrgyógyász szakorvos
Szabadság-tér 2. sz. alatt.

Speciális orvosi laboratoriumot

szerezte fel a legtökéletesebb segédeszközökkel.

A Wassermann-féle vérpróbát

a vizelet chemiai és bacterologiai vizsgálatát (gonococcus, coli, stb.) spirochaeta ondo vizsgálatokat, a haj és bőr efflorescentiák stb. vizsgálatait a legnagyobb gondtal végzi. 740

HOL kapható a leg-
jobb és legolcsóbb

Peresz Kőszén

Koksz

Faszén

és aprított Tüzifa

4095

hözhoz szállítva:

ALTMANN EDÉNÉL

Wesselényi-utca 48.

Telefon szám 46.

Telefon szám 46.

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea
és

RUM

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

A magyar és német
pótjegyzék megjelent!
Következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

180,000 kötetes
kölcsönkönyvtárába:

Bródy Sándor: A medikus, Pekár Gyula: A szerecsenekösszeesküvése, Bródy Sándor: Jegyzetek a szerelemről, Borsszem Jankó naptára 1911. évre, Karin Michaëlis: A veszedelmes életkor, Egó: Kleinmann Márta, Molnár Ferenc: Hétágu sip, Balázsházy P.: Forrongások, Sudermann H.: Énekek éneke, Rákosi Viktor: Rejtett zugok, Őszi termés, Kis emberek világa, Croker: A hamupipőke, Kóbor Tamás: Ki a Ghattóból. Heltai Jenő: Kis mesés könyv. Jerusaleml Else: A Szent Skarabáus, Doyle C.: A Clomberi rejtély, Szomaházy: A karmester, Herczeg F.: Mikszáth Almanachja 1911-re, Kemal Bej: Gülnihál, Biró L.: Elbeszélések, Mann: A boldogság akarása, Kóbor T.: Hamupipőke öngyógyása, Schaw: Cashel Byron mestersége, Dr. Hankó: Universum V.

Németben: Wassermann Jakob: Die Masken Erwin Reiners, Storch Arthur: Licht und Finsterniss; Die Geheimnisse des Praters, Mihaelis Karin: Das gefährliche Alter, Andoux M: Marie Claire, Crocker B. M.: Entgleist, Franzos E. K. Die Juden v. Barnow, Zittelmann K.: Vor den grossen Mauern, Georgy Ernst: Theater, Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: Der Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn die Fackel sich senkt, Boy Ed Ida: Ein königlicher Kaufmann.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

A vidéki hirtők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép
ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor.,
vagy fizetenkint 20 fill.

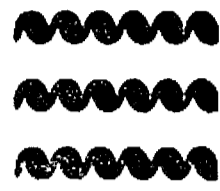
Legújabbak: Dostal: Isteni éj, Kun M.: Dóra! Dóra! Hetényi: Három magyar dal. Pintér: Aranka keringő, Visszaemlékezés, Ilonka keringő. Fall: Édes öregem. Doy Frederick: Vidd, vidd! Sas Náci: Akáclobos kis falumból. Farkas: Üzenet. Fall: Die erste Tour. Kun Uccu Sári. Fall: Die schöne Risetete. Eysler: A halhatatlan lump. Zerkovitz: A kiknek a szívük fáj... Add ide!!! Tudja Isten. Weiner: Csokolóztam. A hangli. Grósz: A pécska cigánysoron. Vánkos nóta. Csillag nóta. Simkó: Ne korholjon édes anyám, Mikor mentél. Fall: Puppenmädel. Heidelberg: A Jasz — leány. Sas Náci: Letűnt a nap. Hajtsd ide párom a fejedet. Kun M: Pincér fizetek. Weiner: A pesti duhaj. Komáromy: Vándor keringő. Sas Náci: Gesztenye nóta, Jé maga az a Grün!? Nicholson: Nagysád ne siessen... Wollner: Néger Don Juan.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedés Aradon

381

B

O

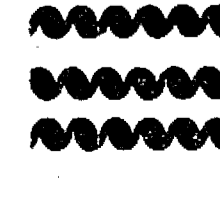
U

R

B

O

N

színes vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladára

HUSSERL M.

dohánykülönlegességi tőzsdéjében.

4565

Szivarkahüvely
Verge szivarka-papír.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük Arad és vidéke n. é. Lőzönségét, hogy **LANTOS JÓZSEF** Arad, **Andrássy-tér 20 szám** alatt levő

női és férfi divatáru üzletét igen kedvező feltételek mellett **megvettük**. Tekintve ezen kedvező alkalmat, abban a helyzetben vagyunk, hogy az **összes raktáron** levő árukat teljesen a beszerzési áron árusítjuk el. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

GROSZ és LAPIKÁS.

Az üzlethelyiség kiadó.

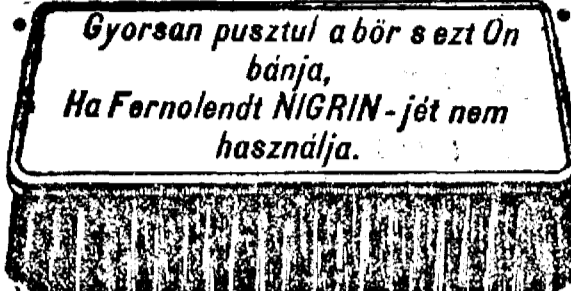
SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek Királyi, bőr- és dús lithion-tartalmú ásványvíz.

Kiváló vegyi összetételük következtében alkalmasnak bizonyultak vesé-, húgykő- és húgyúti betegségek esetében, valamint cukorbetegségekben, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

Főelárúsiók Aradon: Dőr Gusztáv, a városházán szomben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 226. Fővár Gyula, telefon 71. sz.

Gyorsan pusztul a bőr s ezt Ön bánja, Ha Fernolendit NIGRIN-jét nem használja.

6835

SEBEKET

gondosan kell megóvni minden tisztatlanságtól mert elanyagolás esetén nagyon káros nehezen gyógyítható következményei lehetnek. Imár negyvenéve a legkiválóbb kötszernek bizonyul a Prágai házikőben, megőrzi a sebet, megakadályozza a gyulladást és a fájdalmakat, hűtőleg hat és elősegíti a szövődést és gyógyulást.

POSTAI SZÁLLÍTÁS NAPONKÉNT.

1 tégely 70 fillér, 3 kor. 16 fillér előleges befizetése ellenében 4, 7 korona ellenében 10 tégely külföldi az osztr. magy. monarchia minden államára.

Vigyázzunk a gyártmány és a készítő nevére, Arra és védjegyre. Valódi csak 70 fillér.

Főelárúsiók

B. FRAGNER,

cs. és kir. udvari szállító Gyógyszertár „A FEKETE SAS”-HOZ. Prága, Kleinseite, Ecke, der Nerudgasse Nr. 203. Raktár Ausztria-Magyarország minden gyógyszerüzében. A 4055

Olcsó, száraz tűzifa

Elapható tömör kirakásban Ovártéri telephelyen a következő árak mellett

1 öl szilhasábfa ...	34 kor.
1 „ tölgyhasábfa ...	26 „
1 „ nyárhasábfa ...	20 „
1 „ szildorongfa ...	26 „
1 „ tölgydorongfa ...	22 „
1 „ nyárdorongfa ...	18 „

Rendelést házhoz szállítva is elfogad

Cukor László

fakereskedő.

Telefon 485. 684

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziáru, mely már sok év óta legjobb hatásának bizonyított közvélemény, csózási és meghűlésekkel.

Figyelemre méltó: Silány hamisítványok miatt vásárlásakor óvatosan legyünk és csak olyan eredeti leveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter gyógyszereszet elállított dobozba van csomagolva. Ár a üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.-es ártételek minden gyógyszerüzében kapható.

Főelárúsiók: Tóth László gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerüzében az „Arany országház”, Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az eddig is igen jó hírnevek örvendő

Fekete Sas

szállodát a Bocskó-utca 5. sz. alatt március hó elsőtől átveszem s azt a mai modern kornak megfelelően berendezve **kávéházzá** alakítom át s a leg-italokat fogom igen tisztább és legkiválóbb telt látogatóimnak kiszolgálni. — Ugyanott egy orthodox **kóser éttermet** is nyitok s **aboncseneket** is elvállalok. Kérem az igen tisztelt közönség nagybecsű támogatását. 801

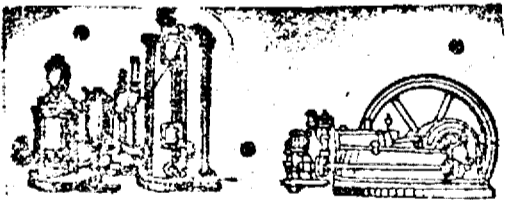
Tisztelettel

Fuchs László.

Kalmár és Engel

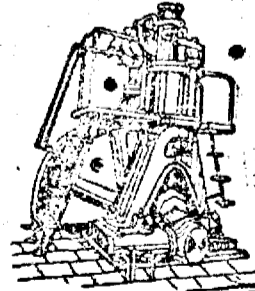
Motor és Gépgyár

Városi raktár és iroda: **BUDAPEST, VI. Úteg-utca 19.** Gyár: V. Lipót-körút 22. Világhírű! Eredeti! „Benz”

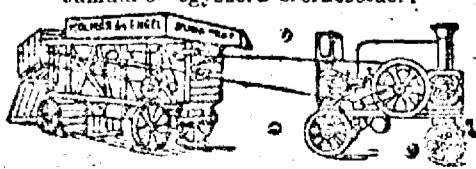

Szivógázmotor telep. — A jelenkor legjobb üzemű „Benz” nyersolaj motor.

DIESEL **RENDSZER**

Elismert legjobb gyártmány. 6678 Ajanlja benzín- és motoros csöplökészletet, melyek bámulóan egyszerű s. erkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em. Telefon 224. sz. Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig. Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

18II. február hó 25.

Keresünk:

Aradra: Elsőrendű nagyvállalat részére intelligens fiatal embert irodai gyakornoknak, esetleg segédtisztnek.

Vidékre: 3 fűszer, rőfös és rövid. 2 vas és fűszer, 4 fűszer, vas és rövid és 5 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismérettel bíró segédet és 1 tanoncot.

Alánlunk:

4 fűszer és rövid, 2 vas és fűszer, 2 rőfös és divat és 3 vegyes szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjmentes; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 301

Klein Sándor, **Kepplach Zsuzsanna,**
titkár. igazgató

Nagymennyiségű maculatura

jutányos áron **eladó.**

Keresek
1000 kor. óvadékkal
vendéglőt
elszámolásra, esetleg bérbe.
Regyis Pál
Seprős, Aradmegye.

Eladó
más vállalkozás miatt Ujaradon,
Hosszu-utca 118. számú

Ház,
amelyben jóforgalmu mészárszék van. Azonkívül Rákóczi-ut 21. szám alatt szintén egy mészárszék. — Bővebbet
Walentin János
tulajdonos urnál Ujaradon,
Hosszu-utca 18. szám.

Molnár Antal
épület- és butorasztalos
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba végző munkák készítését, egymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.
Kész butorok legolcsóbb beszerzési forrása.
Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 3951
Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.
erkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

Vendéglők, kávéházak és fűszerüzletek 418

adásvételét
ingyen közvetíti és
sörkölcsonöket
leggyorsabban ki-
ad közöl
Leonhardt
Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Pankota község főutcáján,
közvetlen az Arad-Hegyaljai motor vasut végállomása mellett egy jókarban lévő

ház, termőképes
kerti szőlővel

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad ugyanott a háztulajdonos

özy. Morodán Péterné.

804

Kereskedelmi iskolát vagy tanfolyamot végzett
fiatalember vagy nő
kezdő fizetéssel
alkalmazást nyer
vidéki gazdasági és részvénytársasági
:: irodában. ::

Bizonyítványok csak másolatban e lap kiadóhivatalához intézendők fizetési igény és nyelvismeret megjelölésével. Másolatok vissza nem küldetnek; az állás betöltése e lapban közölve lesz.

811

FÖLDES KELEMEN
orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérvizsgálatokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Mallaria plasmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Tiphus, Paratiphus) Punctios (umbalis, pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bakteriologikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül váladék bakteriologikus vizsgálata. Spirocheta palida kimutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszöveti vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételre használandó steril kémcsövek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legméltányosabban állapítottam meg.

A vizsgálatokat **dr. Lukács Jenő** és **dr. Posgay István** orvos urak végzik. 361

Polgári takarékpénztári
részvényt,

ha el van zálogosítva is,
megvételre keresünk.

Ajánlatok az ár megjelölésével
„Részvény“ jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 818

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfonat, szitaárók
és acélsodrony ágybetét készítőik

Arad, József főherceg-ut 18. sz.

Gyártótelep:

Kossuth-utca 45. sz. Telefon 557.

Ajánlják minden e szakmába vágó dolgok állandó nagy raktárát a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe, melyek versenyképes olcsó árért kaphatók. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. 748

Egy fekete
hintó

vászon koborítal, jókarban, keveset használva és egy egész könnyű, szintén féderes

homokfutó kocsi
jutányos árban eladó.

Ugyanott különféle

**őz- és szarvas-
=aggancs=**

36 pár őz és 23 pár szarvas eladó.

Megtekinthető 817

Fuchs Bernátnál
Zöldesen up. Honctó.

6581

Uj képkeretező műhely Aradon!

Értesitem úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy Aradon, Salacz-utca 3. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő speciál

Képkeretező műhelyt

nyitottam, hol raktáron tartom a legmodernebb képkereteket dus választékban. 107

Képkeretezéseket saját műhelyemben a legprecízebben készítik. — Elvállalok minden e szakmába tartozó munkákat a legújtanosabb árak mellett. — Üvegezési munkákat szolid árban eszközök. — Olajfestményeket eladásra elfogadok!

Szives pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Freimann József.

Uj üzlet.

„Körösvölgy pálinka raktár”

cím alatt új üzlet nyílt az Andrassy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, törköly, rum, cognac és likőrök, valamint Almay-féle fajborok palackokban árusítatnak.

Nagyérdemű közönségnek szives támogatását kéri

Schwarcz Pál,
üzletvezető.

Eladó

nagyobb vas- és fűszerüzlet részére alkalmas boltiállvány és egyéb berendezések. továbbá ajánlok saját telephemen készült I. oszt. gyökeres és sima

szőlőoltványt,

bor és csemege fajokban.

HOLZEISEN JÓZSEF

vas- és fűszerkereskedő

M.-PÉCSKA:

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Tavaszi buza

uradalmi, elsőrendű minőség,

Kapható:

Szücs Pál

aradi cégnél.

Telefon 613. szám.

Mentholin-crème

elismert leghatásosabb szer, csuz, köszvény és neuralgiából eredő fájdalmak ellen. Ára 2 korona.

Elnyálkásodás, rekedtség, köhögés ellen használja a kitűnő összetételű

≡ mell teát. ≡

Egy doboz ára 50 fillér.

A szoba levegőjének felfrissítésére legalkalmasabb

a fenyőillat.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kitűnő zamatu tearumot készíthet házilag a Rozsnyay-féle Rumessentiával.

— Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fillér. —

Kapható

Rozsnyay Máttyás

4747mértékben

411

Arad, Szabadság-tér.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

**TEA
és
RUM**

ILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNI VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerekben.

Vojtek és Weisz
drogeriája

Arad.

Ertesítés!

Van szerencsénk úgy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Aradon, Bockó-utca és Háltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy teljesen újonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kszelöket, lörflingeket és bármilyen fehéreműveket, melyeket hóféhérre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmosó osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendelőimet. — A n. é. közönség szives jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa

tulajdonosok. 449

Uj minta- és gazdasági gép asztalos műhely!

Van szerencsém az érdekelteket értesíteni, hogy Aradon, Mikes Kelemen utca 45 47. számú házban minta és gazdasági gép műhelyt nyitottam. — Elvállalok a legszakszerűbb kivitelben minden e szakmába vágó munkákat leggyorsabban és legolcsóbb árak mellett. — Szives pártfogást kér 4468

kiváló tisztelettel

Kronberger István

műasztalos.

Úgyes tanuló fölvetetik.

838 - 1911. pm.

Hirdetmény.

A Salacz Gyula 1000 koronás alapítvány 1 évi kamatát az arad-városi községi polgári, elemi és siketnéma iskolák tanítói és tanítónőinek, valamint a községi óvodák, óvó és óvónőinek fiú, vagy leány iskolás gyermeke jogositott élvezni.

Felbívó n azokat, akik a fenti alapítványra igényt tartanak, hogy kérvényeiket hozzám, 1911. év március 1-ig terjesszék be.

Arad, 1911. február hó 9-én.

Varjassy,
polgármester.

Nélkülözhetetlen háziszer

'Doré' sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásnak bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és csuszos fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítő szer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt
44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerertárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszerertárában és Vojtek és Weisz droguerijában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

Gróf Potocki uradalom Gurahoncon

ajánlja szigorúan selejtezett 793

2 éves II. oszt. bükkhasábfáját.

UGYANOTT KAPHATÓ

erdei és mezei talpfa és épületfának alkalmas száraz tölgyfa.

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról köszi- mert csipkeáruhásunkat továbbra is fogjuk vezetni, úgy, hogy minden héten újabb és újabb partie-árak érkeznek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban

(Asztalos Sándor-utca 4.) lehet vásárolni.

A következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. schiffenből 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. R. schiffen 99 krtól feljebb
Női nadrág " 74 "	Téli ing " 35 "
Glott alj l. dupla 125 "	Gallér osak " 7 "
Lüszter alj l. dupla 125 "	Kézleő párja " 8-16 "
Selyem alj l. dupla 375 "	Harisya 3 pár 50, 90 és 100 "
Mildervédő batlizt 52 "	Selyem gallórvédő 68 "
Batlizt alj 125 "	Klasszékeztü párja 59 "
Taft selyem l. métere 68 "	Selyem sál 38 "
Caikos selyem l. métere 82 "	Kézimunka kongré kezdés 125 "
Gyermekruhák 75 "	Csipe, méterje 1 "
Zsebkendő tucatja 58 "	Csipe szövet 25 "

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI

Délmagyarország legnagyobb csipkeáruházának fiókja.

Férfi ruhaszövet gyapjuból frt 1'20-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

500 koronát

fizetnek annak, ak **Bartilla-** fogviszónak használatát mellett, üvege 80 ml. valaha ismét fogtájást kap, vagy a szája bűszik. **Bartilla A. örökösök**, (H. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerertárban, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Vojtek és Weisz. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogviszót. Hamisítványok feljőlentől 100 díjaztatva. 711

910 - 1911 pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város 1911 és 1912 évi közüti költségelirányzata. Arad sz. kir. város közigazgatási bizottságának 85 és 86-1911 sz. határozatával megállapított.

Az elfogadott közüti költség elirányzatot az 1890 évi l. t. cz. 22 §-á értelmében 1911 február 14-től, 911. márczius 2-ig terjedő 15 napra Aradon a városi számvevőség hivatalos helységében közszemlére kiteszem azzal, hogy a költségelirányzat a kitétel ideje alatt megtekinthető s ellene az esetleges felszólalások hivatalomban ugyancsak a közszemlére kitétel ideje alatt írásban benyújthatók.

Arad, 1911 február hó 13-án.

A polgármester távollétében:

Kadas
főjegyző.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Weitzer János utca, Minorita-palota.

Zálogcedulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvétetnek vagy más tárgyra átcsereletnek. TELEFON 438. TELEBEON 438.

AKI

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 80 filléért egy üveg 881

Rumkivonatof.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táporejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknel, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.“

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN“ Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre, lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

Kitűnő amerikai

gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszerertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Reklám nélkül is Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítónak
mindenki tudja, hogy porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789.
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

Tisztelettel értesitem az igen tisztelt
hölgyközönséget, hogy előnyös össze-
kötéseim folytán igen jutányos bevá-
sárlást eszközöltem, miért is a közelgő

822

tavaszi és nyári Saisonra

kérem heces látogatóikkal megtisz-
telti, mert azon helyzetben vagyok, hogy a

legújabb divatu kalapokat

legelőnyösebb árban nyújthatom.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

LÁZÁR CZ.

női kalap divatterme

ARAD, Andrassy-tér 18

Használt ólom megvételre kerestetik.

Alólirott csaba-szent-miklósi birtokán, mely a békéscsabai
vasuti állomástól 11 kilométernyire állami műút mellett fekszik,
a birtok eladása folytán

OLCSÓN ELADÓ:

egy 52 meter hosszú, vastagon náddal fedett, vályoghól
épült, 4 meter magas falu, 10 szakasszal, 5 ajtóval, 40
nagy fatábla ablakkal ellátott

dohányszárító pajta,

mely 5 év előtt egészen új anyagból készült, s mely a vevő
által 1911. augusztusig lesz elviendő,

20 kat. hold dohánytermelés összes felszerelése, u. m.:

mintegy 250 db. 8 meteres és rövidebb szergyia-fa,

13200 db. 5 meteres dohányszineg,

24800 db. vas-kuka, erős drótból,

128[□] meter dohánypalánta melegágú-felszerelés mu-

lino fát, olrámmakkal dohánysimító asztalok, lócák stb.

Vizvezető vascsövek muffokkal, és egy Reuter-féle hintó.

Valamennyi csak 5 év előtt lett ujjonnan beszerezve,

tehát egészen jó és használható állapotban van.

Dr. Sailer Vilmos,

üggyvéd Békéscsabán.

768

Szabászati és varrótanintézet intelligens nők részére.

A legújabb szabászati módszer szerint tanítok intézetemben an-
gol és francia női ruha rajzot, szabást és varrást. Tanítványaim a ta-
nulás ideje alatt saját részükre, vagy hozzátartozóiknak készíthetnek
ruhákat. Minek révén az e célból kiadott költségek már a tanulási
idő alatt megtérülnek.

Kiképzettést nyerne még még a fehérnemű rajzolás, szabás,
varrásban és a fehérhímzésben.

Valamint eredeti csomózott smirna-szőnyegnek gépeken tetsze-
szerinti nagyságban való gyors készítésében.

Videki tanítványaim számára az intézetben saját felügyelet-
alatt nagy kényelemmel berendezett internátust létesítettem, ahol
együtt a háztartás vezetésében és főzésben gyakorlati oktatást nyerne.

Zene továbbképzése céljából zongora használat rendelkezésére áll.
Tisztviselők családtagjai 20% tandíjkedvezményben részesülnek.
Beiratás 1911. március hó 1-től állandóan.

Levélbeli megkeresésre prospektussal készséggel szolgál

Rákóczyné Végh Eszter,

okl. tanítónő, az intézet igazgató és tulajdonosnőj.

Arad, Szabadság-tér 3. sz.

705

FÜSZER-, CSEMEGE- ÉS ÁSVÁNYVIZEK KERESKEDÉSE.

Telefon 311 sz.

Telefon 311. sz.

A fekete kutyához.

— Alapított 1882. —

Färber Lajos, Arad

fűszer- és csemege-üzletében kapható:

Kizárólag általam saját módszerem alapján,
örökönt előköt

„Japán-kávé”

mely minőségre és zamatra minden más fajtát
felülmúl.

A tavaszi idényre ajánlok ólom-

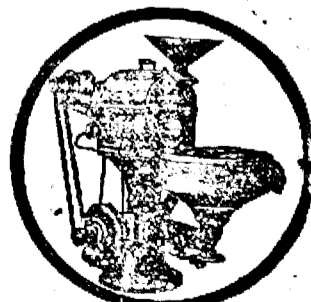
zárolt lucerna és heremagvakat,

fűmagot, továbbá MAUTHNER-féle

konyhakertészeti és virágmagva-

kat, valamint valódi MAUTHNER-

féle takarmányrépa-magvakat. :-

Szabadalmazott villany-
üzemű kávépörkölő.

181|911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911—912. téli idényben szükséges I. oszt. 2000 m³ eser és 2000m³ bükkfa szállítása iránt f. évi március hó 6-án d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 5 százaléka készpénzben, vagy e fogadható érték papirokban a városi pénztárban.

Az arlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan

nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az ajánlatban a fa származási helye kitüntető, nemkülönben azon év, mikor a fa vágatott.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911. évi február hó 20-án tartott üléséből.

A gazdasági szék

Csődttömegeladási hirdetmény.

Alulírott csődttömeggondnok ezennel közhírré teszem, hogy vb. Wittenberger Hermanné aradi női ruha- és rőföskereskedő csődttömegéhez tartozó, a csődleltár 11—13., 17—884. tételei alatt felvett összesen 13349 K. 45 f. beszerzési árral bíró és 9072 K. 59 f. becsértékű rőfös, rövidárú, női ruhák, blousok és próbababák ajánlati árverésen eladatnak.

Felhívom a venni szándékozókat, hogy a fenti becsértéknek megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel ellátott, zárt írásbeli ajánlataikat 1911. évi március 11-ik napjának déli 12 órájáig nálam adják be.

Az ingók közbenjöttöm mellett bármikor megtekinthetők. Vevő köteles a vételárat és a vételár után III. foku helygilletéket az adás-vételnek csődbírósági jóváhagyása után 24 óra alatt kezeimhez lefizetni és a megvett ingókat ugyanezen idő alatt átvenni és elszállítani.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1911. évi március hó 11 ik napján délután 3 órakor Aradon Mittler Izidor dr. aradi ügyvéd irodájában tartandó ülesen fog határozni olyképp, hogy előbb szóbeli arlejtést tart s azután az írásbeli ajánlatokat bontja fel, fenntarván magának a jogot az ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani és esetleg az ingóságokat más módon értékesíteni.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne, és különösen ha a kikötött határidőben a vételárat kifizetni vagy az árukat átvenni és elszállítani elmulasztaná, úgy a bánatpénznek elvesztésén felül a megvett áru a vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettai.

Sam a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot az eladásra hirdetett áruk minősége, mennyisége és ugyanazonosságáért.

Kelt Aradon, 1911. február 25. napján.

Dr. Gabos Jenő,

ügyvéd,
mint vb. Wittenberger Hermanné csődttömeggondnoka.
Arad, Deák Ferencz-utca 39.

823

UJ ÉKSZER ÉS ÓRA ÜZLET.

FELLNER SAMU

ékszerész és órás a Központi Szálloda mellett

Arad, Andrassy-tér 20. szám.

A legolcsóbb árak mellett ajánlja dugazdagon felszerelt raktárát

drágakövek, arany, ezüst, prima china ezüstárú és óra különlegességekben.

Legelőnyösebb beszerzési forrása alkalmi ajándékoknak.

Minden e szakmába vágó javítások saját műhelyemben legpontosabban eszközöltetnek. 4135

DISZMŰMUNKÁK

MONITROZÁSOK

IRÓMAPPÁK.

TELEFON 151. 51.

ARADI NYOMDA
RESZÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Aradi és csanádi vasúti pályája

NYANLJUK A LEGMODERNEBB
PERKEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZETEINKET,
MOL A LEGEGYSZERŰBB BEKÖTÉSTŐL

FOGVA A LEGFÉNYESEBB NYALITÁSI
MUNKÁNKAT TUDUNK RÉSZLETEN

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

Apró hirdetések.

Zálogházból

kváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és el-
m Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Édesem!

Amint említettem, várni fogom a szokott időben. Több megheszelni valóm volna. Csokolja J. R. 812

Oplálás ádának ajánlkozok

fiatal rendes nő azonnali belépésre. Vidékre is elmegy. Cime a kiadóban. 821

Telek eladó

a Kápolna-utca mellett, Sarkad Választó-utca 21/a. számú ház szomszédságában, ahol bővebb felvilágosítás is kapható.

Egy fiatal segéd keresettik

fűszer és rövidáru kereskedésbe, román és magyar nyelv kívántatik. Cim a kiadóban. 826

Világosoa

Ilman-utca 261. számú adómentes ház, 2 szoba, konyha, pince és hozzá megfelelő épületekkel valamint 2000 □-öl természetesen eladó. Értekezni a tulajdonossal öz-
legy Todrovics Péternél. 829

Gazdasszonyok

elmegy magányos urhoz vagy plébániára kitűnő főzőnő, rendes, takarékos, külső, belső gazdaságot érti, elmegy urasági kulcsárnőnek is. Erről szóló bizonyítványaim vannak. Megkeresést kérek levélben a lap kiadóhivatalában. 832

Jrodista

perfect magyar levelező azonnali alkalmazást nyor. Ajánlatokat „Állandó” jelige alatt a kiadóba küldendők. 831

Egy csinosan berendezett

fodrásüzlet jóforgalmu helyen, közel a vasúthoz, külföldre való elutazás miatt azonnal eladó. Cim a kiadóban. 838

Próbakisasszony

elárúsítónő, ki a szabóságban jár-tas, felvétetik. Radó Gyula divat-háza. 724

Fiatal ügynökök

szép napi keresettel előfizetők gyűjtésére felvétetik. Szent Pál-utca 12. sz., érdeklődni az étkez-deben. 841

Boros Béni-tér 1. a. szám

alatt II. emelet egy 7 szobás lakás május 1-re kiadó, melynek 2 külön bejárata van. 699

Cséplőgépek

javítását elvállalom, olyat is, mely korán próba alá kerül, olcsón és jótállás mellett. Banacszán Mihály okleveles gépész Arad, Vendel-utca 5. sz. 884

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtá-
rakat. Ingusz I. és Fia könyvke-
reskedése Arad, Andrassy-tér 16.
Intelligens elárúsítónő Andrassy-
téri üzletünkben felvétetik. Kere-
sünk vételre egy használt Wertheim-
szekrényt. 556

2 magyar

állami 8-as cséplő garnitura egyik magánjáróra átalakítva, jutányos áron eladó. Cim Klein Béni, Kaba Hajdu megye. 815

Egy jó karban

lévő pedálos cimbalom eladó. Sza-
badságtér 10 ajtó 9. 816

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsön-
könyvtárát, melyben minden új-
donság azonnal kapható. 80.000
kötetes zenemű-kölcsönző intézet.
Előnyös vidéki bérlet zenemű-
vekre és könyvekre. Vesztek egész
könyvtárakat és hangjegyeket leg-
magasabb áron. Üzleti könyvek,
n. m. strazzák, naplók, stb. gyári
raktára. Irodai cikkekben külön-
legességek. A Révai Lexikon rész-
letfizetésre is kapható. Kerpel Jzso
könyv- és papirkereskedése Arad-
don. 4071

Ügyes kárptos

ajánlkozok e szakmába bármily
kárptos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, ugy saját műhely-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelemelés
nélkül. Stahl M., Bercsényi Miklós-
utca 32. sz. 561

Műhelyhelyiségek

hintófényező és sattlelműhely egy
lakszobával és nagy, csukott szil-
nekkal. Bognárműhely szoba és
konyhával május 1-re kiadó. József
főherceg ut II. Bővebbet a fűszer-
üzletben. 681

Elsőrendű fodrásnő

ki a legkényesebb igényeknek is
megfelel, alkalmi fésüléseket vál-
lal. Inczedy Etelka, Gróf Károlyi-
utca 10. 4588

Keresettik

egy ügyes könyvelő, önálló mun-
kaerő, a ki a magyar levelezést
perfect bírja. Cim a kiadóban. 806

Fakereskedősem

részére keresek egy fiatal embert,
ki a detail elárúsítását érti. Né-
met nyelv tudása szükséges. Vas
József fakereskedő Ujarad. 802

Ha rosszul lát

forduljon bizalommal az igazi tanult lát-
szerészhez (optikushoz)

Fógel Gyulához

Arad, Boros Béni-tér 4. szám. (dr. Szele
József ügyvéd ur háza, a Széchenyi-göz-
malommal szemben.)

Szemüvegek, cvikkerek, lorgnetek
szakszerű kiszolgálása igazi szolid sza-
bott áron. Divatos cvikker ajándékok!
Hőmérők, szesz, bor- és egyéb folya-
dék fokmérők.

Színházi látszővek, szíjjas tokban ki-
tűnő nagy lencsékkel már 5 forint 50
krajcártól. Divatos, nyeles gyöngyház lát-
cső 12 forint.

Szemüveg javítások, esetleg új üveg
tétélek zonnal, olcsón készülnek.

Gramofonok, gramofon lemezek, (Hulló
falevél), Ciganyszerelem, Balkáni hercegnő
stb. felvételek) nagy kétoldalasok 1 forint
25 krajcár.

Raktár: 21

valódi hegyi jegecz szemüveg,

s cvikkerekből. Minden rendelés, vagy
javítás vidékre az üzlet költségén küldve.

Kisasszony

a pénztárnoknői és irodai teen-
dőkben pár évi gyakorlattal vala-
mint a könyvelésben is bir némi
járassággal állást keres, esetleg
fiók üzlet önálló vezetését is el-
vállalja. Cim a kiadóhivatalban. 500

3-4 középiskolát végzett

fiatal gyakornok, Nemess Géza ter-
ményüzletében esetleg azonnali
belépésre felvétetik. 755

Abonenseket

elfogadok házban és házon kívül,
kitűnő házi kosztra. Szives part-
fogást kér Kohn Adolfné, Erzsébet-
körut 5. 762

Pénzbeszedő ügynökök

magas jutalék és kellő biztosíték
mellett helybéli és vidéki alkalmat-
máztatásra felvétetik a Singer Co.
varrógép részvénytársaságnál Arad,
József főherceg-ut 9. 766

Eladó

Arad, Csiky Gergely utca 6. szám
alatt levő ház, szabad kézből. Cim
a kiadóhivatalban. 768

Külön forgalmu üzletek

házakkal együtt eladó. Stern Jó-
zsef, Opécska. 774

Kéz eladó.

Orvosok, ügyvédek, kereskedők-
nek alkalmas ház Arad, Asztalos
Sándor-utca 4. szám, sürgősen el-
adó 45.000 koronáért, igen ked-
vező feltételek mellett. Bővebbet
Watz, Temesvár Royal-kávéház. 771

19 éves

izraelita vegyes kereskedő segéd
állandó alkalmazást keres márc.
15-re. Cim a kiadóhivatalban. 818

Különbejárata

földszintes utcai butorozott szoba,
előszobával vagy anélkül, azonnal
kiadó Simonyi utca 6. 814

Egy jó forgalmu

szatócs üzlet, lakással együtt, állás-
vállalat miatt eladó. Cim Angyal-
utca 21. 698

Egy vendéglő

a város közepén, előnyös feltételek
mellett eladó. Oprea Péter. 726

Karolina-utca 8. sz.

I. emelet egy 4 szobás modern
lakás kiadó május 1-re. Ara 1300
kor. Megtekinthető a déli órákban. 746

Egy kereskedelmi végzett

fiatal ember március 1-re állást
keres. Perfect gyorsíró. Cim a ki-
adóban. 784

Üres telek,

műhelylyel vagy ház műhelylyel
eladó. Borospince és műhely ki-
adó Kossuth-utca 9. sz. alatt. Ér-
tekezni Magyar utca 28. (földszint). 148

Fiatal, életvidám orosz hölgy

120,000 kor. vagyonnal, — 28 éves
szabadgondolkodású izraelita hölgy
50,000 kor. készpénzhozományyal
(később még többet kap), — fiatal
özvegy (kis fogadott leánykával)
50,000 korona vagyonnal — 19 éves
árvalány 400,000 kor. vagyonnal
és még sok száz vagyonos hölgy
gyorsan férjhez menni óhajt. Schlesin-
ger L. Berlin 18. 677

Önnek óvni kell a feleségét.

Minden család részére legfonto-
sabb illusztrált könyv a tulbó gyer-
mekáldás ellen, melynek eredmé-
nyét a halálatok ezrei igazolják,
diszkrétan küldöm 90 fillér magyar
levél bélyegért. Frau Anna Kaupa,
Berlin. S. W. 266. Lindenstr. 51.

Kifizeti ma-
gát,

ha rossz az
órája és nem
resteli az utat,
de leviszi Bo-
ros Béni tér 4.
szám alá (dr.
Szele József
ügyvéd ur há-
za a Széchenyi-
gözmalommal szemben)

Fógel Gyula

chronometer és műóráshoz (a magyar
órák szaklapja fómunkatársa.)

Zsebóra javítás, (ha nincs na-
gyobb törés 1- frt.
Kisebb javítások —50 kr.
Ébresztő-óra javítás —50 kr.
Zsebrák minden minőségben, meglepő
olcsó árban, például:

Reszelt (nem préselt) szerkezetű
Roskopi óra 2-50 frt.
Lapos acél óra divatos 3- frt.
Ezüst „Omega” 14- frt.
Ébresztő óra 1-50 frt.
Ingaórák modern faqonba 4-50 forinttól.
Gramofonok, gramofon lemezek (ajdonsá-
gok) 2 oldalasok 1-25 frt. Gramofon-javitó
műhely! — Óraüveg 15 kr., óraüveg (II
minőség. 10 kr. Minden óra javításához
ingyen órák. 12

LÁNYI Elegáns utczi és estélyi czipők minden kivitelben Atzél Péter-utca I. KOBRAK

656

ad: 8161—1911. kh.

Hirdetmény.

Mintán a tisztí orvosi hivatal 319—1911. sz. jelentésével a kanyaró, járvány jellege megállapított, a polgármester ur az 1876. évi XIV. t. cz. 157. §-ának c. pontja illetőleg ugyanezen törvényzcikk 83. §-a alapján 938 911. sz. határozatával a Hasszinger-utcai községi elemi leány iskola I és II-od osztályának f. évi márczius hó 1-ig leendő elzárását elrendelte.

A járvány tovább terjedésének meggátálása végett felhívom a közönség figyelmét arra, hogy,

1. A fertőző kórban esett beteghez orvost hívni a hozzátartozók kötelessége. A meghívott orvosnak eljárásához tartozik ezután minden esetben a betegbejelentést az orvosi hivatalhoz eszközölni.

2. Az orvosi hivatal egészségügyi biztosa a bejelentett betegségek esetekhez rögtön kivonulnak, felragasztja ott az illető helyen a vörös intő lapot, mely látogatások meggátolására szolgál, ugyanakkor figyelmezteti a családot a beteg elkülönítésére, a tisztaság követelményeire, szennyezett ruháink kezelésére s fertőtlenítésére: egyidejűleg midőn a szomszédságot óvatosságra buzdította volna azok körében netán lappogó betegek iránt tudakozódik s olyanokat az orvosi hivatalban bejelenteni tartozik.

3. A tisztí orvos ellenőrzi a beteg kello elkülönítését s mind azon óvintézkedéseket, melyek előírva vannak: olyan esetben pedig hol a viszonyok megkövetelik a betegnek gyógyintézetbe szállítása iránt intézkedik. A beteg felgyógyulása után a lakás tisztogatását, fertőtlenítését fogantatja, fertőzött tárgyak elhurcolását megakadályozza.

4. A beteg családjához tartozó tanuló gyermekek az iskolázástól távol tartandók s ugy ezek, mint a felgyógyult beteg, halálán szintén iskolás lenne, az iskolába csak orvosi igazolvánnyal fogadható vissza.

Arad, 1911. évi február hó 18-án.

Sariot,
főkapitány.

Segéd

a paraszt rőfös-áru szakmából, az aradi környékből felvétetik. Megkivántatik a magyar, német és román nyelv. Ajánlatok

Wohlberg Lipóthoz
Arad. 827

2802—1911. kh.

Hirdetmény.

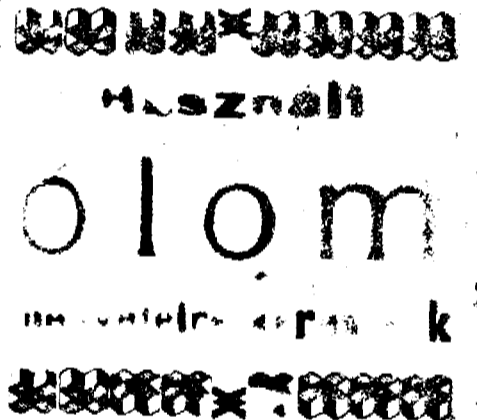
A magyar királyi földmivelésügyi Miniszterium által 14500-VI-3-1908. sz. alatt a cserebogarak irtására kiadott utasítást a következőkben teszem közhírré. A cserebogarak irtásának legcélszerűbb módja a cserebogarak összeszedése és elpusztítása. A szedést mindjárt a bogarak első megjelenésekor kell megkezdeni, hogy elpusztítsuk azokat, még mielőbb petéiket lerakták volna. Minthogy napos időben és este felé a bogarak élénken repkednek, legjobb a cserebogarakat reggel, vagy borult időben nappal is gyűjteni, a midőn a bogarak megvanak gémberedve, vagy halált színlelve a fárról könnyen lerázhatók. Szedéskor nagy gond fordítandó a magányosan álló, vagy az ültetvények szélén lévő fákra, a melyeket a bogár különösen föl szeret keresni. A cserebogarat szedő munkásokat legcélszerűbb az összegyűjtött bogarak mennyisége szerint, tehát kiló, vagy liter számra (1 kl. mintegy 1000 drb. cserebogár) fizetni, mert így a szedők jobban igyekeznek; mivel azonban az ilyen szedők buzgóságukban a fakat, (főleg a gyümölcsfákat) nem igen kímélik, azért a gyümölcsfákról célszerűbb a szedést kello felügyelet mellett napszámosokkal végeztetni. Ennek az lesz a jó ol-

dala, hogy az ide-oda való méregtellessel nem parazoljuk az időt, mint ahogyan az a mennyiség arányában fizetett szedők alkalmazásánál történnék. Az a acsonyabb fáról a cserebogarakat egyszerűen rázzuk le: magasabb törzsű fáknál azonban a rázáshoz hosszú nyelű horogokat alkalmazunk, vagy ha a szedők között fiatal suhancok akadnak, akkor azok mászszanak fel a fára és úgy rázzák meg annak ágait egyenkint. A rázás hirtelen erős legyen és rövid ideig tartson, hogy a bogár egyszerre essék le. A fának ide-oda való lóbálásakra az erősen megkopaszkodó bogarak nem hullanak le. Szedéskor legcélszerűbb a cserebogarakat széleszáj, belül mázos és félig vízzel megtelt cserépfazékba gyűjteni, amelyektartalmát még mielőtt a fazék egészen megtelnék, időnként ki kell önteni egy nagyobb edénybe (vízzel félig telt hordóba, kádba) vagy zsákba. Az elpusztítás többféle módon történhetik. Az összegyűjtött cserebogarakat kemény talajon (uton) agyon lehet tiporni vagy összegyömöszölni: a kádba szedett bogarakat pedig le lehet forrázni és gőzörbe önteni, a mely gödröt azután be kell temetni. A nagy mennyiségben összegyűjtött cserebogarakat mesterséges trágya készítésére is lehet felhasználni oly módon, hogy a bogarakat földdel és oldatlan mészszel, turfahulladékkal összekeverjük mely utóbbi a bogarak rothadó tetemtőségét az átható kell matlen szagtól is megfosztja. A feldolgozandó

cserebogártömeghez annyi föld, mész vagy turfa kell, a mennyi elég, hogy az előallított trágyatömeg büzös szagát elveszítse. Fontos védekezés mód a cserebogarak ellen az is, ha lárvájukat, tehát a földben élő pajorokat irtjuk, a melyek különösen szintén kártékonnyak. A pajorok irtására legalkalmasabb idő a földforgatás, kapálás és szántás. Kapálás és forgatáskor a felszínre kerülő pajorokat agyon kell ütni, szántáskor pedig ha sok a pajor, érdme azt az eke után járó olesó napszámosmal felszeletni. Itt is tanácsos a pajor-szedő munkás figyelmét némi pénzbeli jutalommal lekötölni. A pajorokat szintén lehet értékesíteni még pedig ha csak kis mennyiség van belőle, akkor azt baromfival etetik meg, hogy ha pedig sok van, akkor trágyának dolgozzuk fel.

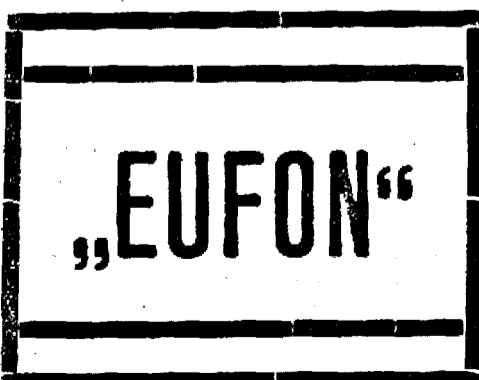
Arad, 1911. évi február hó 18-án.

Sariot. főkapitány.

Valódi
francia mellfűzők
különlegességek
kizárólagos raktára
Varga O. Dani

Arad, András-tér 20
Fűzőkhöz külön próbaterem.
Ernyő-különlegességek en dus
valaszték. Lavatások és vilány-
ernyő-készítések elfogadtatnak
Városi és megyei telefon 808.

„EUFON“

a legkisebb térfigatú és legolcsóbb tölcser
nélküli BESZÉLŐGÉPEK kizárólagos
egyedarusítói ARADON 838

Rauch és Szathmári

üveg-és porcellánkereskedés
József főherceg-ut 9. 838

ahol kedvező fizetési feltételek mellett, úgy „EUFON“ mint PATHE rendszerű „EUFON“ beszélőgépek és hozzávaló művészi felvételei lemezek kaphatók. Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.